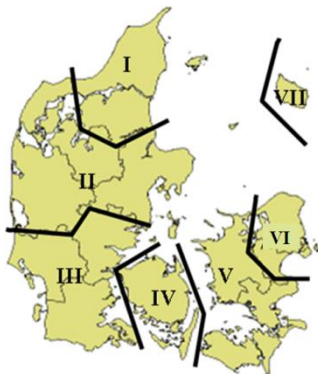

Kommunale kommandocentraler (KC) i region VI

Tilbage til [forsiden](#).

Region VI: Københavns og Frederiksberg Kommuner, Københavns, Frederiksborg og Roskilde Amter. Læs om de regionale kommandocentraler i Region VI [her](#).

Har du flere oplysninger/billeder end i nedenstående håber vi du vil sende os en [mail](#).

- Læs om det civile beredskab på kommunalt niveau [her](#).
- Læs om kommandocentralerne generelt [her](#).

Kortlægningen er et supplement til bogen "[Danmarks dybeste hemmelighed. REGAN VEST – regeringens og kongehusets atombunker](#)".

BEFOLKNINGSTAL REGION VI PR. 1998

AFSNIT AMAGER	151.500
AFSNIT FREDERIKSBERG	89.000
AFSNIT KØBENHAVN	396.000
AFSNIT NORD	149.000
AFSNIT NORDVEST	162.000
AFSNIT SYD	78.500
AFSNIT VESTEGNEN	168.500
BEREDSKAB STORKØBENHAVN	1203.500
ALLERØD	22.500
BIRKERØD	21.000
FARUM	18.500
FREDENSBORG - HUMLEBÆK	19.000
FREDERIKSSUND	17.500
FREDERIKSVÆRK	20.000
GRÆSTED - GILLELEJE	20.500
HELSINGE	18.500
HELSINGØR	59.000
HILLERØD	35.500
HUNDESTED	9.500
HØRSHOLM	23.500
JÆGERSPRIS	9.000
KARLEBO	22.000
SKIBBY	6.500
SKÆVINGE	5.500
SLANGERUP	8.000
STENLØSE	13.000
ØLSTYKKE	14.000
FREDERIKSBORG AMT	363.000
BRAMSNÆS	9.000
GREVE	47.500
GUNDSØ	14.000
HVALSØ	7.500
KØGE	39.000
LEJRE	8.500
RAMSØ	9.000
ROSKILDE	52.000
SKOVBO	13.500
SOLRØD	20.000
VALLØ	10.000
ROSKILDE AMT	230.000
REGION VI	1.796.500

Region VI skiller sig ud fra de andre regioner i og med, at København er så væsentlig en faktor i Det civile beredskab på grund af byens størrelse og egenskab af hovedstad.

De største af kommunerne i det daværende Frederiksborg Amt og Roskilde Amt havde sin egen KC i lighed med resten af landet.

Men kommunerne i hovedstadsområdet var samlet i et fællesskab, der i de første år af Den kolde krig blev benævnt Civilforsvaret for Storkøbenhavn og i de sidste år af Den kolde krig Beredskab Storkøbenhavn.

Beredskabsfællesskabet havde et antal KC'ere, der dækkede over indtil flere kommunegrænser.

Alle de københavnske bunkere er omtalt under [Beredskabsfællesskaberne i Storkøbenhavn](#) mens Københavns kommunens egne er omtalt under [København](#).

Beredskab Storkøbenhavn dækkede befolkningsmæssigt størstedelen af Region VI.

Indhold

Region VI uden for Storkøbenhavn.....	3
Allerød	3
Birkerød	4
Farum	8
Fredensborg	17
Frederikssund	17
Frederiksværk	19
Greve	20
Helsingør	21
Hillerød	23
Hundested	24
Hørsholm	25
Karløbe	26
København	27
Københavns Hovedbrandstation	28
Københavns Rådhus	28
Nyboder bunkeren	29
Enghavevej 82-84	29
Gl. Køge Landevej (Gearhalsvej 1)	31
Teknisk Tjeneste - TKT	31
Køge	34
Roskilde	35
Solrød	37
Region VI, Beredskabsfællesskaberne i Storkøbenhavn	39
Områdekommandocentral Storkøbenhavn	39
OK Herlev	40
OK Bernstorff	41
Kommandocentraler i Civilforsvaret for Storkøbenhavn	42
AF, Afsnit Frederiksberg	42
AK, Afsnit København	43
SN, Sektorkommandocentral Nord	47
SV, Sektorkommandocentral Vest	48
SØ, Sektorkommandocentral Øst	50
SAM, Sektorkommandocentral Amager	52
AG, Afsnit Gentofte	52
AA, Afsnit Amtet	56
SSØ, Sektorkommando Søllerød	56
SLY, Sektorkommando Lyngby	61
SGX, Sektorkommando Gladsaxe	62
SHE, Sektorkommando Herlev	62
SBA, Sektorkommando Ballerup	63
STÅ, Sektorkommando Tåstrup	65
SGO, Sektorkommando Glostrup	65
SRØ, Sektorkommando Rødovre	70
SHV, Sektorkommando Hvidovre	70
Kommandocentraler i Beredskab Storkøbenhavn	71
AFR, Afsnit Frederiksberg	73
AKØ, Afsnit København	78
AAM, Kommandocentral Afsnit Amager	82
ANO, Kommandocentral Afsnit Nord	89
ANV, Kommandocentral Afsnit Nordvest	91
ASY, Kommandocentral Afsnit Syd	95
AVE, Kommandocentral Afsnit Vestegnen	99

Region VI uden for Storkøbenhavn

Allerød

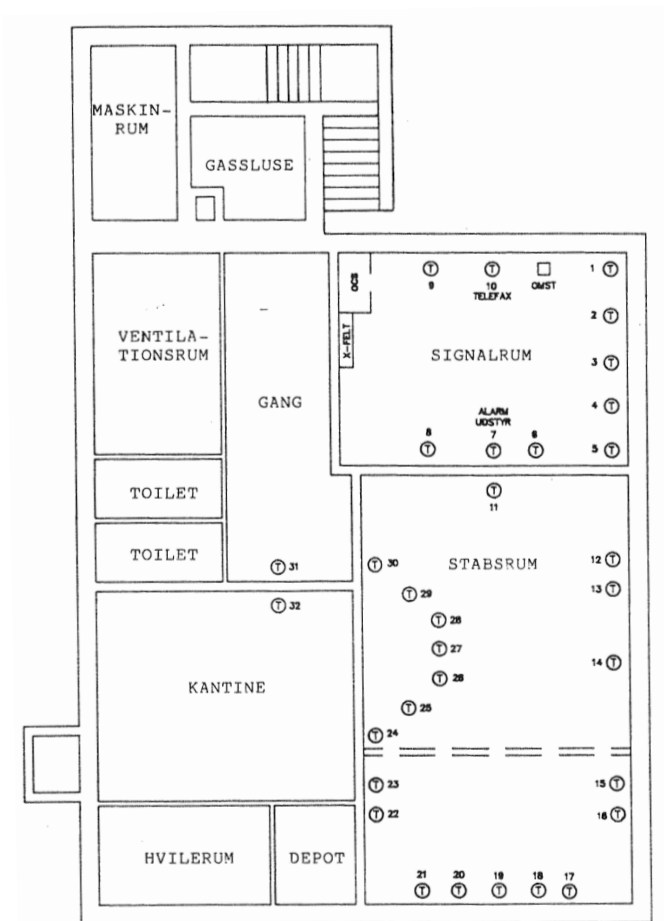
KC'en lå på den tidligere rådhusgrund.

Nedgangen

KC'en er opført i 1987. Bunkerne i Hadsund, Ikast, Karlebo, Hørsholm og Allerød er stort set identiske. Bunkerne har et bebygget areal på 207 m² inklusiv trappe og nødudgang. Bunkernes indvendige areal er på 166 m².

Den er siden blevet fjernet da der blev bygget boliger på grunden.

Grundtegnning udlånt af Beredskabschef Thøger Refshauge. Bunkeren er identisk med Hadsund KC i Region I og Ikast i Region II.

Birkerød

Birkerød KC ligger under Toftevangskolen, lige overfor Birkerød Stadion.

Den er tegnet af det rådgivende ingeniørfirma Johs. Jørgensen og er bygget i 1962-1963.

Indgangspartiet. Foto: Poul Holt Pedersen 2013.

Køkken- og opholdsrum. Foto: Poul Holt Pedersen 2013.

Skilte som disse lå klar til at blive hængt op i Birkerød. Foto: Poul Holt Pedersen 2013.

Nødudgangen fører op i skolen. Nødudgangene skulle normalt føres et stykke væk fra bygningen, så det var muligt at undslippe fra bunkeren, hvis bygningen ovenfor styrtede sammen. Birkerød KC ville derfor være en potentiel dødsfælde i tilfælde af bombing af byen. Foto: Poul Holt Pedersen 2013.

Checkliste for OPERATIONSSEKTIONEN

Markering af skader på skademarkeringskortet
Førstemelding om angreb til CFRGN (inden 5 min.)
Vurdering af skadeomfang
Vurdering af indsatsens omfang
Udrykningsordre til første indsats
Styrkemarkering udføres på grundlag af ordre til førsteindsats
Orientering af staben m.fl. om førsteindsats
Orientering af borgmesteren om situationen
Oplysninger fra ankomstmeldinger markeres
Oplysninger fra situationsmeldinger markeres
Vurdering af situationen
Vurdering af resterende styrkers kapacitet
Vurdering af startforråd/arbejdsforråd
Vurdering af styrkebehov og hvorfra hjælpen kan ydes
Udrykningsordre til supplerende styrker afsendes
Orientering af staben m.fl. om indsatsens forløb
Orientering til CFRGN
Kontrol af Faglig tjeneste. Drivmiddelforsyninger, forplejning, materielstatning
Behov for yderligere assistance vurderes
Oplysning fra nye situationsmeldinger markeres
Vurdering af nye situationsmeldinger/rekvositioner
Vurdering af evt. behov for fjernhjælp, KPKT udpeges
Rekvosition af fjernhjælp afsendes
Modtagekommando sammensættes og udsendes
Ankomstmeldinger fra fjernhjælpsstyrker markeres
Situationsmelding til CFRGN bl.a. om modtaget fjernhjælp

Checkliste, som skulle bruges til at sikre overblik, vurdering, prioritering af indsatser og orientering hvis civilforsvarsområdet blev ramt af skader.

Pinuptegning af et kvindeligt responsteam-medlem fra civilforsvaret.

KC'en har været brugt til undervisningsfaciliteter for frivillige og civile kursister frem til 2008. I dag bruges den som depot for Rudersdal Hørsholm Beredskab. Foto: Poul Holt Pedersen 2013.

Farum

Farum KC er bygget som en del af Solvangskolen i 1967.

Foto til venstre: indgangspartiet. Bunkerens indsugning ses i "tårnet" til højre for trappen.

Foto til højre: nødudgang fra bunkeren.

Foto: Peter Rask 2012

Situationsrummet. Rundt om bordet vil borgmesteren, kommunaldirektøren, særlige rådgivere, civilforsvarsledelsen og politiet koordinere og prioritere indsatserne i en katastrofesituation. På tavlen til højre ses en skadestavle og i bunden til højre nødudgangen. Foto: Peter Rask 2012.

Fly- og atomar nedfaldsvarslingsanlæg samt oversigtstavle. Udstyret skulle betjenes af en særlig uddannet, der havde den nødvendige viden om atom-, biologisk- og kemisk krigsførelse. Foto: Peter Rask 2012.

Køkken og opholdsrum. Foto: Peter Rask 2012.

Af nostalgiske hensyn er det oprindelige telefonomstillingsanlæg (foto til venstre) bevaret selv om det er taget ud af drift for mange år siden og erstattet af nyere telefoni (foto til højre). Der er også et mindre antal PC'er i kommandocentralen. Foto: Peter Rask 2012.

Forrum. Foto: Peter Rask 2012.

Foto til venstre: Gult lys: alarm for radioaktivt nedfald, rødt lys: varslings for luftalarm.

Foto til højre: der er et større antal overtryksventiler i bunkeren. Overtryksventilerne åbner, når ventilationen i en aktiveringssituation af bunkeren har skabt overtryk i bunkeren, men slår automatisk i, hvis bunkeren skulle blive ramt af en trykbølge fra atomvåben.

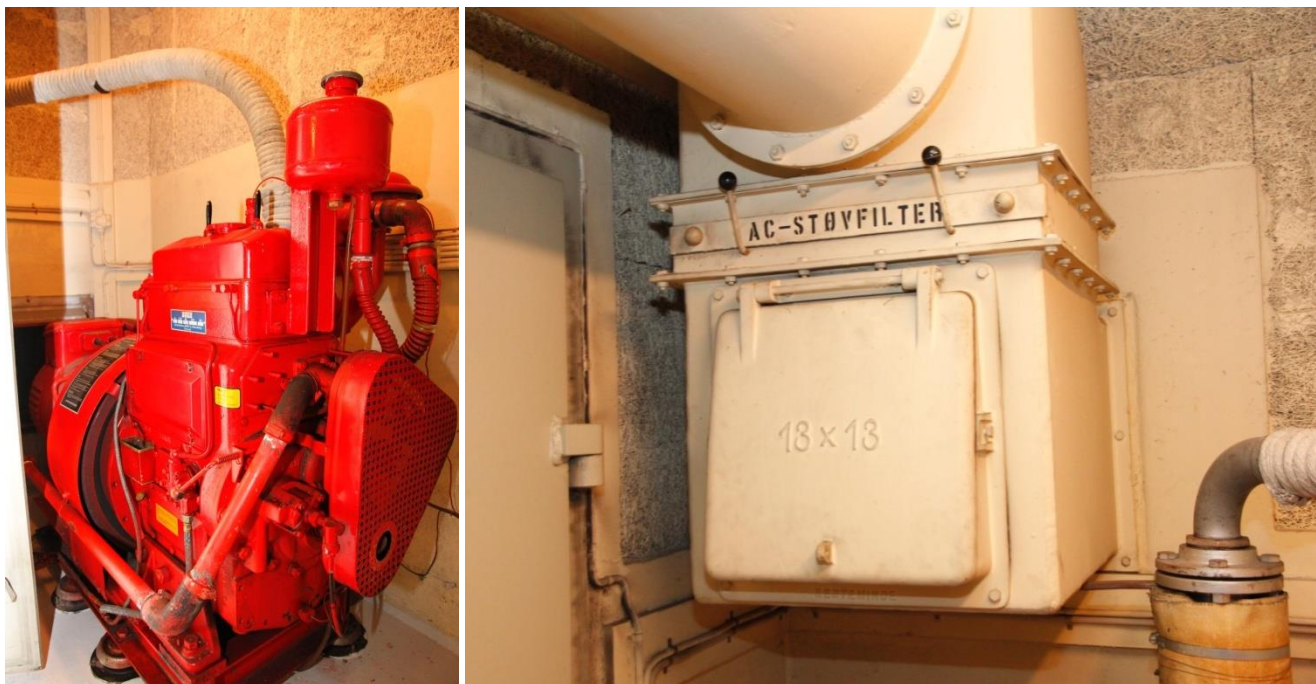
Foto: Peter Rask 2012.

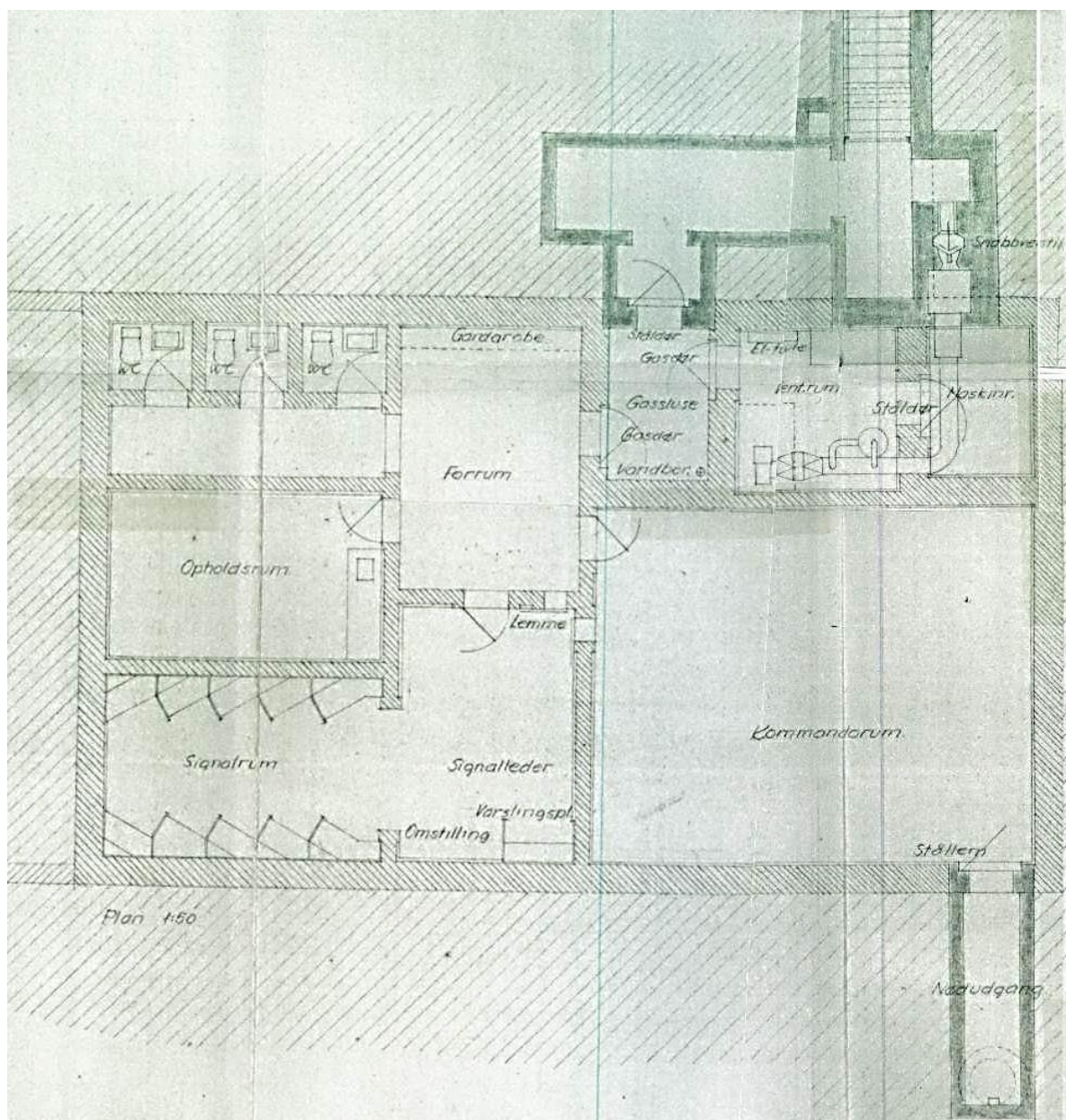
Foto til venstre: Bunkeren har egen grundvandspumpe, så den kan fungere fuldstændig isoleret fra omverdenen.

Foto til højre: Nøddudgangen er på den anden side af skolebygningen.

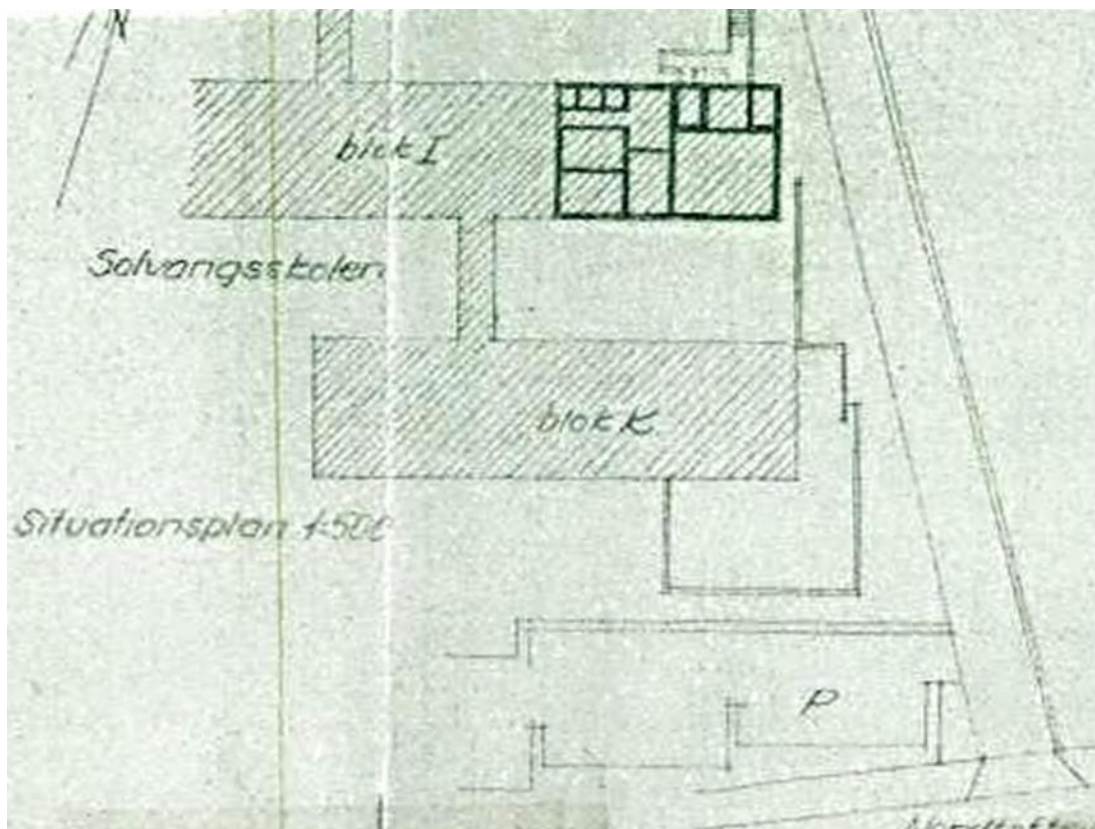
Foto: Peter Rask 2012.

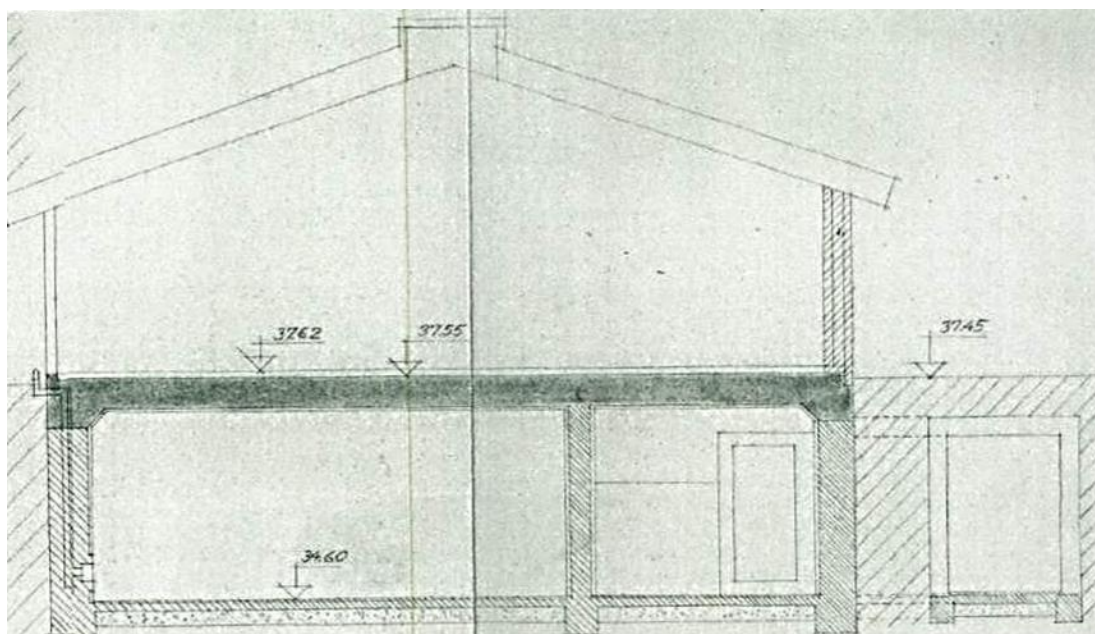
Nødgenerator (til venstre) og filter mod atomare og kemiske kampstoffer (til højre). Foto: Peter Rask 2012.

Grundtegnning udlånt af Beredskabsinspektør Steen B. Jørgensen.

KC'en er under blok I. Tegning udlånt af Beredskabsinspektør Steen B Jørgensen.

KC'en er i en forstærket kælder. Tegning udlånt af Beredskabsinspektør Steen B Jørgensen.

Farum kommune er efter kommunalreformen i 2007 blevet en del af Furesø kommune.

Værløse – som Farum blev lagt sammen med – har aldrig haft en KC.

KC'en i Farum er bibeholdt som kommandocentral og er stadig i brugbar stand. Den bruges i det daglige af det frivillige beredskab til øvelser og undervisning.

Fredensborg

Fredensborg kommune hadde en central på Asminderød skolen.

Bunkeren har – sammen med skolen - haft store vandskader og er lukket og siden fjernet.

Foto: Aim1, 2014

Foto: Aim1, 2014

Frederikssund

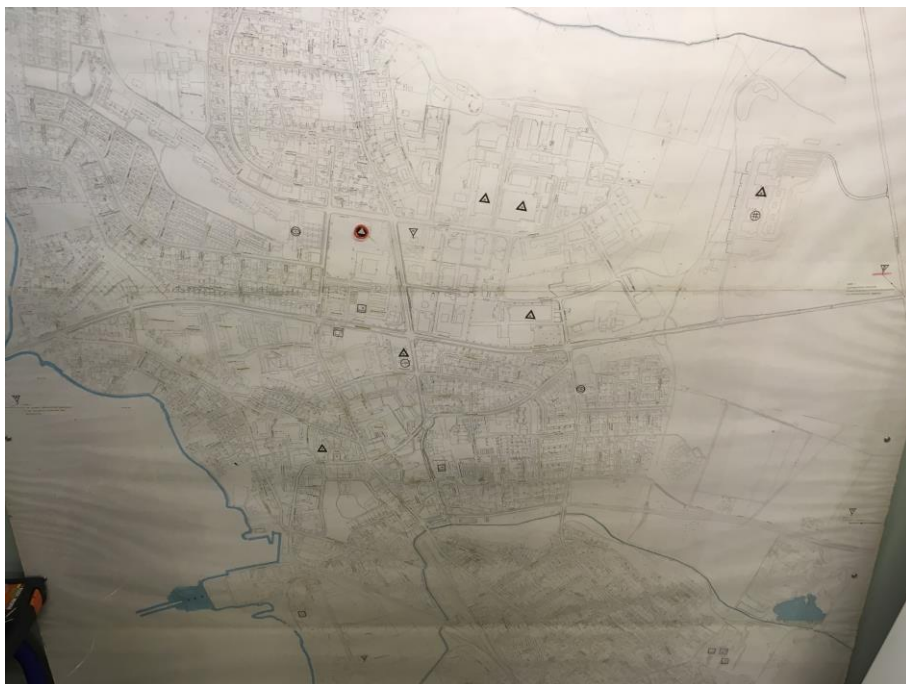
Bunkeren ligger på Heimdalsvej 1 under skolen. Den er opført sidst i 1960'erne.

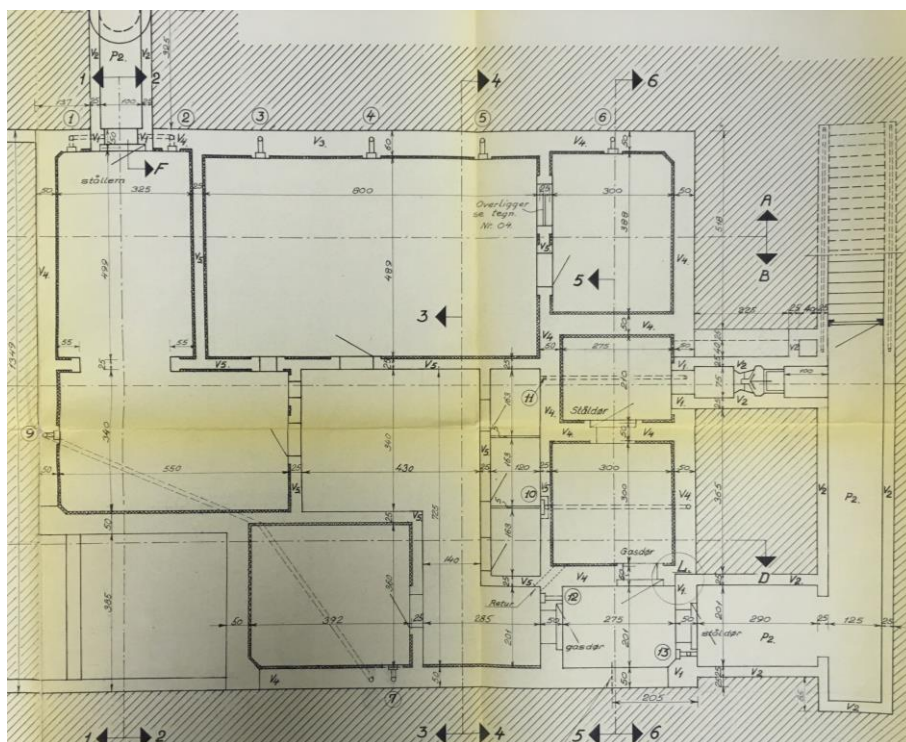
Nedgangen til KC'en. Foto: Poul Holt Pedersen 2018.

Indgangspartiet. Foto: Poul Holt Pedersen 2018.

Kort over KC'en. KC'en ligger ved den røde cirkel.

Grundtegnning

Politiet havde ansvar for – og ejede bunkeren. Skolen har siden købt bunkeren.

Frederiksværk

Foto: Dansk Koldkrigsforening

Frederiksværk kommune er efter kommunalreformen i 2007 blevet en del af Halsnæs kommune. Halsnæs kommune har så vidt vides ingen kommandocentral.

Greve

KC'en blev indviet d. 4/3-92 (dvs. efter Den kolde krigs afslutning). Bunkeren er således en af de nyeste i landet. Bunkeren lå på gårdspladsen ved Tværhøjgård.

Nedgangen til Greve KC. Kilde: Greve civilforsvarspjece (før 1993)

Det centrale stabsrum i bunkerens. Kilde: Greve civilforsvarspjece 1992.

Kommunen var en af de 20 kommuner uden for det storkøbenhavnske område, der efter beredskabslov af 1992 fortsat skulle etablere et udvidet redningsberedskab, der skulle kunne yde en øjeblikkelig og mere omfattende indsats mod følgerne af krigshandlinger. Loven blev annulleret i 2002.

KC'en har de senere år været under udfasning idet funktionerne i foråret 2009 flyttede til nye og mere moderne faciliteter.

Bunkerens blev omkring 2014/2015 fjernet som følge af, at Banedanmark anlægger en ny, dobbeltsporet jernbane mellem København og Ringsted via Køge.

Helsingør

Læs denne spændende artikel skrevet af Ole Birket-Smith i: Forening & Museum, Helsingør Museumsforening, nr. 4, 2018:

Den kolde krig i "Smørhullet"

Af Ole Birket-Smith, historiker

Helsingør Kommune skulle under den kolde krig sammen med landets øvrige kommuner og de syv regioner, som Civilforsvaret var opdelt i, så vidt muligt sikre statens centralforvaltning overblik i en alvorlig krisesituation eller egentlig krig. Dette var en væsentlig del af det såkaldte Totalforsvar. En grundopfattelse var, at hvis landet skulle blive involveret i krig, ville fjenden ingen interesse have i at ødelægge det civile samfund. Kommunen skulle bl.a. kunne registrere dødsfald og fødsler, hurtigere mod-

tage patienter fra hospitalerne, sørge for drikkevand, kontrollere fødevarer og nødreparker veje og havne. Og under skærpede omstændigheder også stå for folkebespisning, administration af rationeringsordninger og højtalerovne. For at sikre, at dette arbejde så vidt muligt kunne fortsætte efter en voldsom katastrofe eller en krig brød ud, var det nødvendigt at etablere sikrede lokaliteter til ledelsen af arbejdet. De tidligste af landets sikrede, kommunale kommandocentraler var oprindeligt militære tyske bunkere fra An-

Den ugentlige aktivering landet over var nødvendig, da sirenerne var mekaniske og risikerede at ruste fast. Gennem årene varierede det antal personer, der skulle bemande KC Helsingør, men det var mellem ca. 27 og 40, muligvis færre i de første år. I en alvorligt skærpet situation ville disse have fordelt sig på mandskab fra Civilforsvaret, politiet, herunder politimesteren, den kommunale ledelse og borgmesteren. Hvis hverken byrådet eller økonomiudvalget kunne samles, havde disse de fulde beføjelser som følge af de nødstyregler, som ville træde i kraft under krig. Dertil kom teknisk-administrativt personale fra kommunale forvaltninger.

Øvelser

I 1962 blev en 12 meter høj mast monteret på bakken over KC'en. Det skete i forbindelse med en omfattende evakuerings- og brandøvelse, der foregik i maj og involverede godt tusind deltagere. Landets civilforsvar indgik 1953 i NATO-samarbejdet og deltog i en lang række NATO-øvelser, hvor bl.a. varslings-tjenesten og mobiliseringen af det lokale civilforsvar blev afprøvet, også i Helsingør. Gennem årene afholdtes således et større antal øvelser i og omkring centralen. En weekend i 1963, f.eks., "vil Helsingør blive udsat for et "bombeangreb". Det ventes at fjenden vil benytte brandbomber, som i byens ældre og tætbebyggede kvarterer vil kunne udvirke en katastrofe, hvis omfang ikke kan forudses. Derfor gælder det om, at enhver brand hur-

tigst muligt bliver meldt til civilforsvarets kommandocentral", skrev Frederiksborg Amts Avis i den sammenhæng. Det var en 24-timers øvelse med fokus på signaltjenesten. En vigtig del af signaltjenesten var at kunne melde om brande og andre skader til mandskabet i centralen, og for at gøre det muligt var der gjort klar til observationsposter flere forskellige steder i Helsingør. I 1955 fik Civilforsvaret i Helsingør tilladelse til at oprette en af disse i byens rådhus-tårn. Derudover havde man en post i et tårn på Kronborg, og senere en øverst på en af Nøjsomhedens bygninger ved Rønnebær Alle og en på toppen af Lunden ved hjørnet af Gefionsvej og Gl. Hellebækvej. Alle havde direkte telefonlinjer og radioforbindelser til KC'en.

Behov for nyt

Helsingørs var blandt landets ældste kommandocentraler, og behovet for radikale ændringer af faciliteterne trængte sig på gennem årene. Noget var der sket, for bl.a. i 83 fik man installeret et affugtningsanlæg og de tekniske anlæg var blevet delvist renoveret. Oprindeligt rummede bunkeren hverken bad, køkken, sovepladser eller lagerplads til fødevarer, forbrugsartikler og vand. Ganske tankevækkende, da en situation jo kunne opstå, hvor radioaktivitet eller kemiske kampstoffer ville vanskeliggøre eller helt hindre færdsel til og fra bunkeren. Man så gerne enten en større udbygning af den eksisterende eller opførelsen af en helt ny.

den Verdenskrig, men langt de fleste blev bygget fra starten af halvtredserne og helt frem til 90'erne, alle på det daværende Civilforsvarsstyrelses (i dag: Beredskabsstyrelsen) regning, dvs. statens. Greve Kommandocentral blev indviet så sent som marts 1992, over to år efter Berlinmurens fald. De eksisterede i alle større kommuner og vigtige byområder landet over. Der var mere end hundrede af dem på landsplan, og størrelserne varierede mellem godt 50 m² og op til flere hundrede.

Etablering

Vi ved ganske præcist, hvornår Helsingør fik en egentlig kommandocentral, der var bygget til formålet. Omkring 1951 blev det besluttet, at der skulle etableres en "Kommandocentral på grund v. Kongevejen mellem Haderalevvej og Århusvej". Dette fremgår indirekte af en postjournal fra politimesteren i Helsingør. Det fremgår i øvrigt også af samme journal, at der tilsyneladende en overgang i begyndelsen af 1952 var overvejelser om at etablere en kommandocentral i kælderen under Sct. Annagade 5 i midtbyen. I midten af august 1953 var centralen, der endte med at blive bygget i "Smørhullet" ved Århusvej, "fuldt monteret med telefoner, møbler osv., således at den allerede i dag, hvis der skulle indtræffe en Katastrofe-Situation, kan fungere. Man har da ogsaa et godt Stykke Tid derude fra varslet med Luftværns sirenerne om Lørdagen." skrev Frederiksborg Amts Avis.

Den officielle overdragelse til daværende viceborgmester Valdemar Berthelsen, der formelt tog mod den på Civilforsvarets vegne, skete ved en mindre ceremoni 18. januar 1954. Til stede var også bl.a. en "ingeniør Ramming", der ved lejligheden redegjorde for det bygningsmæssige. Udover et maskinrum bestod den af "Kommandorum og Melderum, der er indrettet formaaltstjenligt, malet i lyse Farver, som giver den et praktisk Præg og tager Kælderhyggen væk. Desuden er der Opholdsrum med Løjbenke og Kogearrater, og Kongeparrets Billeder på Væggen" refererede Helsingør Dagblad.

I 1961, syv år efter indvielsen, sendte Civilforsvaret Helsingør i øvrigt en skitse over centralen til kollegerne i Hørsholm, da man der gerne så en tilsvarende etableret. Der skulle dog gå yderligere 25 år, før en egentlig bunker bygget til formålet så dagens lys i Hørsholm ved Hørsholm Mølle. Kommandocentralens areal var de første år på ca. 100 m². Senere, formodentlig omkring 1960-61, fik den en mindre udbygning på ca. 20 m² til personale fra politiet i Helsingør samt et ekstra toilet. En del af de elektriske installationer stod den helsingørskanske elektroinstallatør Rilum for, herunder etableringen af det panel, hvorfra sirenerne skulle aktiveres. Disse sirener blev aktiveret i centralen i forbindelse med afprøvning gennem næsten alle årene. De første mange år hver lørdag, fra foråret 1967 hver onsdag, og efter november 1993 en gang årligt, i alle årene kl. 12.00.

En del af situationsrummet, det centrale sted i Kommandocentralen, hvor bl.a. civilforsvarslederen ville sidde. Den røde pil på oversigtskortet i baggrunden ville vise vindretningen. Til højre tavler med fordelingen af styrkeindsatser. Foto: Ole Birket-Smith.

I 1988 indstillede Helsingør Civilforsvarskommission til Civilforsvarsstyrelsen, at KC'en udbygges med 150 m², dvs. til mere end en fordobling af dens eksisterende omfang. Et par år senere bevilligede styrelsen penge til en modernisering, herunder nyt gasfilter-system, brøndboring, køkken, bad og nogle sovepladser. Det lød fra byens civilforsvar: "Vi glæder os til forbedringerne, men havde nu hellere set en udbygning". Ombygningen og forbedringerne var færdige henimod slutningen af 1991, og i den anledningen inviterede Civilforsvaret til "åbent hus" 22. november for pressen, naboer, medlemmer og interesserede. Daværende civilforsvarsinspektør Flemming Ohm fortalte til Helsingør Dagblad: "Takket være en bevilling på 500.000 kroner fra staten – det vil sige Civilforsvarsstyrelsen – og driftsmidler fra kommunen er bunkeren i dag i fin stand. [...] Vi har både egen strømforsyning og vandforsyning, og så er vi beskyttet mod både sprængning, gasangreb og radioaktiv stråling. Jo, vi kan klare de værste situ-

ationer." Helst havde Civilforsvaret dog set, blev det tilføjet, at der havde været 200 m² at råde over.

Neddrøsling og nedlæggelse

Som følge af beredskabsloven af 1992 blev alle omfattende øvelser og kurser, der hang sammen med bunkerens beredskab, fra januar 1993 aflyst, og aktiviteterne i KC Helsingør faldt drastisk. Byens civilforsvar og brandvæsenet blev samtidig slået sammen til Helsingør Brand- og Redningsberedskab. Helsingør Kommune var dog en af de 20 kommuner uden for det storkøbenhavnsske område, der var forpligtede til et udvidet beredskab, så den blev fortsat vedligeholdt, om end kun i mindre omfang. Som kommunal kommandocentral blev den, sammen med langt størsteparten af de tilsvarende landet over, endeligt nedlagt i 2003. Siden da er den ikke blevet vedligeholdt, om end den stadig får tilført el. Og affugtningsanlægget kører stadig. Der er i øjeblikket ikke planer for dens fremtid.

Hillerød

KC'en er beliggende på Københavnsvej 33 under Orion.

Den er formentlig opført i starten af 60'erne og er på 220 m².

Bunkeren er forsynet med nødudgange gennem et lille tårn, som også kunne bruges af fly-meldere.

Der findes en del ældre kommunikationsudstyr i bunkeren, men løbende - og efter datomærkerne at dømme helt op i 1990'erne - er der kommet nye blanketter til om f.eks. flyalarm.

Indgangen. En jerndør skjuler en dyster betongang, der slår et knæk efter ti meter. Endnu fem meter fremme når man til endnu en massiv jerndør med et lille glughul i centimetertykt glas. Knækket er til for at dæmme op for en trykbølge fra eksplosioner (kaldet reflektor). Foto: Hillerødposten 2010.

Køkkenet. Foto: Hillerødposten 2010.

Generator. Foto: Hillerødposten 2010.

Hillerød KC må ikke forveksles med Beredskabsstyrelsens Østre landsdelskommando bunker (link [her](#)), som lå tæt ved.

Hundested

Hundested KC lå under Hundested almennyttige Boligselskab, Fjordvænge, Fjordvej 10-24.

Hundested havde en KC som følge af, at havnen var strategisk vigtig både som forsyningshavn, men også som importsted for brændstof med tilhørende beredskabslager på Sandvejen.

Hundested kommune er efter kommunalreformen i 2007 blevet en del af Halsnæs kommune. Halsnæs kommune har så vidt vides ingen kommandocentral.

På et tidspunkt omkring årtusindskiftet købte marinehjemmeværnet bunkeren i Hundested.

Marinehjemmeværnet bruger den som KSN (kommandostation) i tilfælde af havmiljøkriser i Roskilde fjord eller lignende.

Bunkeren har været i brug under flere øvelser.

Marinehjemmeværnets o-rum. Foto: Daniel Mathiasen 2013.

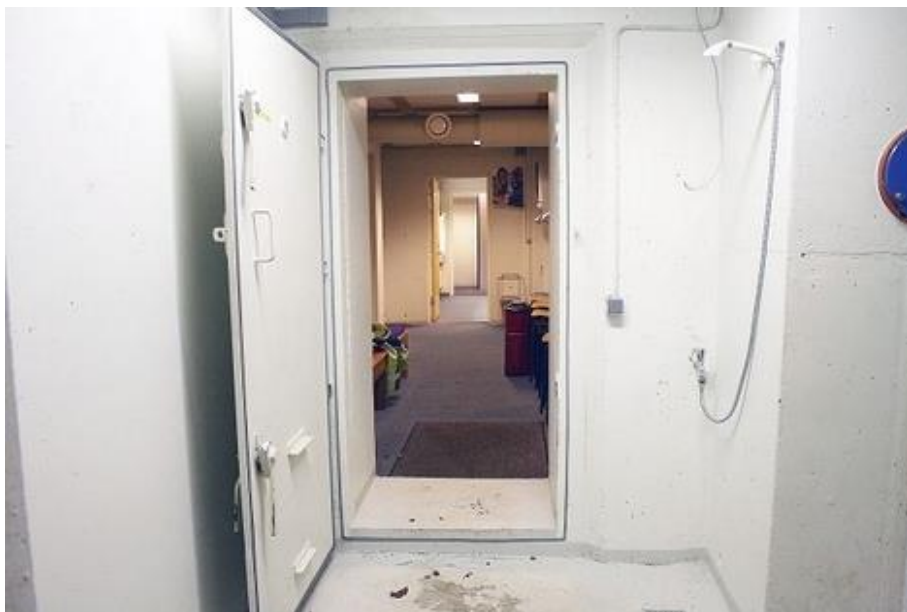
Hørsholm

Bunkeren, der ligger ved Hørsholm Mølle, blev etableret i 1986. Bunkerne i Hadsund, Ikast, Karlebo, Hørsholm og Allerød er stort set identiske. Bunkerne har et bebygget areal på 207 m² inklusiv trappe og nødudgang. Bunkernes indvendige areal er på 166 m².

Den har egen nødvandboring og et ventilationsanlæg til at rense luften for krigsgasser. Bunkeren blev også indrettet med køjesenge, køkken, bad og toilet.

Ved Rungstedgaard og Askehavegård var der nedsat særlige udrykningsstationer bemanded af civilforsvarsfolk, hvor de lokale vognmænds biler skulle stå til rådighed hvis de var udskrevet til formålet.

Al materiale til at lave bilerne om til brandbiler var også opbevaret på Askehavegård.

Gasslusen, med nødbruser til afvaskning. Foto: Frederiksborg lokal avis.

Stabsrummet. Foto: Frederiksborg lokal avis.

Kommunikationsrummet. Foto: Thomas Arnbo. Frederiksborg Amts avis.

Bunkeren har kun været i brug til øvelser af frivillige kommunale beredskabsfolk og har ikke været brugt siden 1992.

Bunkerens nødgenerator blev indtil 1997 testet en gang om måneden.

I 2011 blev den tømt, og de underjordiske lokaler overdraget til Hørsholm Egnsmuseum, som vil bruge bunkeren til opbevaring af Egnsmuseets museumsgenstande.

Karlebo

Karlebo KC ligger ved Kokkedal industripark 28 i Hørsholm.

Bunker blev opført i 1987 og kunne fra den 13. december 1989 fungere som kommandocentral for den daværende Karlebo kommune.

Bunkerne i Hadsund, Ikast, Karlebo, Hørsholm og Allerød er stort set identiske. Bunkerne har et bebygget areal på 207 m² inklusiv trappe og nødudgang. Bunkernes indvendige areal er på 166 m².

Hovedindgangen. Bunkeren ligger en meter under jorden. Foto: Allan Nørregaard, Dagbladet Sjælland 2009.

Bunkeren er kun blevet anvendt ganske få gange til øvelser. I dag ligger den uberørt hen. Foto: Allan Nørregaard, Dagbladet Sjælland 2009.

Maskinrum. Foto: Allan Nørregaard, Dagbladet Sjælland 2009

Ubekræftede kilder siger at bunkeren nu er afviklet og bruges som museumsarkiv.

Karlebo kommune er efter kommunalreformen i 2007 blevet en del af Fredensborg kommune.

København

Kommunerne i hovedstadsområdet var samlet i et fællesskab, der fra 1950 til 1994 blev kaldt "Civilforsvaret for Storkøbenhavn" og fra 1994 blev benævnt "Beredskab Storkøbenhavn". Beredskabet planlagde og koordinerede krise-/ krigsberedskab for

indbyggerne i Storkøbenhavn. Fællesskabet havde et begrænset antal KC'er, der dækkede over indtil flere kommunegrænser. Læs mere under [Beredskabsfællesskaberne i Storkøbenhavn](#).

Opgaver, der ikke var omfattet af samordningen, skulle varetages af kommunalbestyrelsen eller af en kommission. Københavns kommune har derfor haft – og har stadig – sine egne kommandocentraler som supplement til de storkøbenhavnske fællesskaber. Disse gennemgås her.

Københavns Hovedbrandstation

Københavns kommune havde oprindeligt et krisestyringscenter i et ikke-sikret lokale på brandstationen ved siden af Københavns Rådhus.

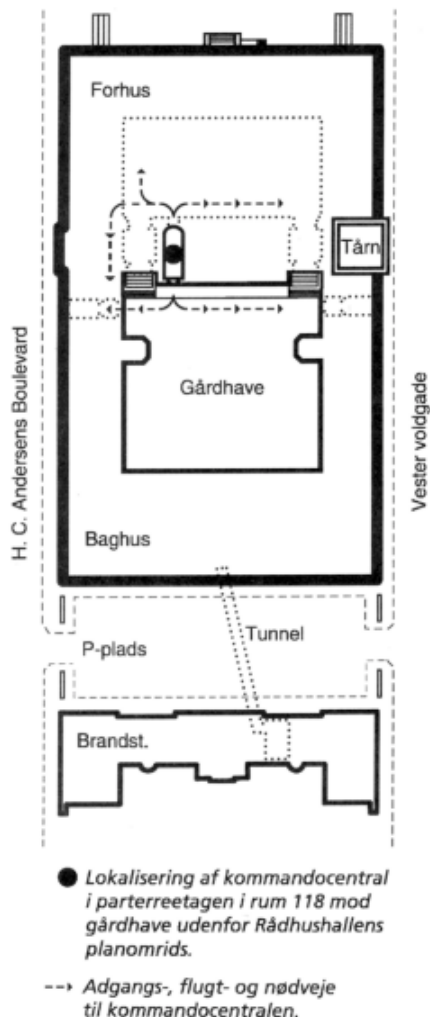

Hovedbrandstationen. Foto: Københavns brandvæsen

Da lokalerne på brandstationen til hverdag blev brugt til andre formål gik der for lang tid fra brandvæsenet modtog anmodningen om at aktivere kommandocentralen til den kunne stå klar. Funktionen blev derfor flyttet til [Enghavevej 82-84](#) i 2008.

Københavns Rådhus

Københavns rådhus har en parterre, som inklusiv de tilstødende lokaler, har haft – og til dels stadig har – funktion som KC.

KC'en under rådhuset. Tilstødende lokaler kan inddrages til formålet. Bemærk tunnelen mellem Brandstationen og Rådhuset.
 Kilde: http://www.brand.kk.dk/site_dir/brand/uploads/alm_del_endelig_29.11.014.pdf

Parterren blev blandt andet brugt som en slags kommandocentral under VM i cykling 2011.

Nyboder bunkeren

Hvis den beredskabsmæssige situation udviklede sig således, at en fortsat virksomhed i de daglige lokaler og den sikrede lokalitet under Rådhuset ikke længere skønnedes forsvarligt blev KC'en henlagt til kommandocentralen ved Nyboder Skole efter at Københavns kommune havde overtaget denne af Beredskab Storkøbenhavn. Læs om Nyboder bunkeren under navnet AK i Civilforsvaret for Storkøbenhavn.

Enghavevej 82-84

Med afslutningen på Den kolde krig valgte Københavns kommune at omtænke sit beredskab. Trusselsbilledet havde ændret sig, og en bunker vurderes derfor ikke længere nødvendig. Endvidere var Nyboder bunkeren efterhånden blevet oversvømmet så mange gange, at den reelt var uanvendelig. Lokalerne på brandstationen blev i det daglige anvendt til andre formål, og computere, telefoner, tavler m.m. skulle derfor hentes fra et lager og opsættes, før lokalerne var klar til brug. Samtidig var det småt med pladsen. Rådhusets parterre var heller ikke velegnet som moderne fælles kommandocentral.

Foruden behovet for en ny permanent kommandocentral, havde øvelserne vist, at der også var behov for en meget tættere kontakt til og samarbejde med politiet.

Med Borgerrepræsentationens godkendelse af "Beredskabsplan for Københavns Kommune 2006" og "Plan for udvikling af området Sikkerhed og beredskab 2006" blev det besluttet, at Københavns Brandvæsen, Sikkerhed & Beredskab, skulle udarbejde kravspecifikationer for de fysiske rammer til en ny kommandocentral.

På baggrund af kravspecifikationerne og et kommunalt ønske om en placering i umiddelbar nærhed af Københavns Kommunes Rådhus blev ejendommen Enghavevej 82-84 i det sydvestlige København valgt, da denne i forvejen var ejet af kommunen (Krisestyringsfaciliteten må ikke forveksles med den tidligere sektorkommandocentral SV, som ligger på samme vej under nr. 182).

I "Aftale om budget 2008 for Københavns Kommune" blev der afsat 5 mio. kr. i anlæg til oprettelsen af KC'en og 0,5 mio. kr. årligt i drift. Opgaven blev forankret i Københavns Brandvæsen, Sikkerhed & Beredskab.

Anlægsmidlerne skulle bl.a. anvendes til at dække udgifter til IT- og teleudstyr, inventar, ombygning og modernisering. Driftsmidlerne skulle bl.a. anvendes til at dække udgifter til leje, indvendig vedligeholdelse, renholdelse og forbrug (elektricitet og varme).

Etablering af en permanent kommandocentral skulle sikre, at lokalerne til alle tider er funktionsduelige og umiddelbart anvendelige, og at der vil være tilfredsstillende arbejdsforhold for personerne der indgår i Kriseledelsesorganisationen.

Kommandocentralen er således i dag rammen og fundamentet for, at den samlede kommunale indsats kan gennemføres effektivt, forsvarligt og koordineret i tæt dialog med beredskabets øvrige interessenter, herunder især Københavns Politis Kommandostation (KSN), den lokale beredskabsstab i politikredsen og sundhedsberedskabet.

Københavns kommunes nuværende kommandocentral. Der er parkeringsplads i lukket gård bag lokaliteten, som kan anvendes af medarbejderne i tilfælde af aktivering af Kriseledelsesorganisationen. Ydermere ligger Enghave Station umiddelbart over for adressen. Kommandocentralen er udstyret med bl.a. videokonferenceudstyr, som også er installeret på Rådhuset, så kontakten kan opretholdes smidigt, sikkert og afstemt. KC'en er endvidere indrettet, så den kan fungere som kursuscenter i dagligdagen. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Under COP 15 topmødet i Bellacentret var kommandocentralen i brug. Brandvæsenet havde døgnbemandet den med stabschef og stabsansvarlig, men ikke med døgnbemanding for alle de civile poster.

Som en del af det særlige beredskab blev der holdt videokonference mellem kommandocentralens ledelse og det operative beredskabs ledelse på hovedbrandstation, hvor vagtstyrken var udvidet i forhold til det normale.

Under det to uger lange klimamøde havde Kommandocentralen på Enghavevej endvidere forbindelsesofficerer placeret på politiets kommandostation (KSN) og Hovedstadens Beredskabsstab, så begge sektorer på den måde kunne følge med i hinandens opgaver og koordinere eventuelle fælles indsatser.

Som en del af samfundets beredskab og en ekstra sikkerhed var Den Nationale Operative Stab (NOST) også aktiveret under hele COP15.

Gl. Køge Landevej (Gearhalsvej 1)

I 2015 samles:

- Den kommunale Kommandocentral
- Alarmcentralen (112)
- Brandvæsenets vagtcentral
- Sundheds- og Omsorgsforvaltningens vagtcentral
- Socialforvaltningens vagtcentral

på Gl. Køge Landevej 22 (Gearhalsvej 1).

Kommandocentralen bliver godkendt af Rigspolitiet som "Kontrolcentral".

<https://subsite.kk.dk/~media/AC7A91FC154646F88CFF9593A6ABD0EF.ashx>

Foto: Google earth 2014

Teknisk Tjeneste - TKT

Københavns kommune byggede en kommandocentral for forsyningsområdet hvor repræsentant for el, gas, vand, politi, brandvæsen, mv. kunne koordinere og prioritere resurser og indsatser hvis byen blev ramt af ødelæggelser.

Bunkeren blev opført ved siden af Bellahøj Koblingsstation på Hulgårdsvej 133 København NV.

Koblingsstationen hørte i 60'erne under Københavns Belysningsvæsen (Fra 1999 kaldet Københavns Energi). Koblingsstationen og bunkeren er i dag ejet af DONG Energy City.

Hovedindgangen er i det røde murstenshus til venstre. Indsugning og udsugning findes i små tårne. Et af dem anes i baggrunden. Bunkeren har tre adgangsveje. Transformatorstationen i baggrunden har været kulisse som Verdensbanken i en Olsen Banden film. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Trappe ned til bunkeren og lang gang hen til hovedanlægget. Foto: 'Køter'2011.

Situationsrummet. Bag vinduerne er der båse så de forskellige forsyningsselskaber kunne følge med i det samlede billede af situationen, men samtidig ringe og arbejde i relativ ro bag glasset. Foto: 'Køter'2011.

Foto til venstre: Signalrum med båse i to rækker. Foto til højre: Opholdsrum. Foto: 'Køter'2011.

Ventilationsanlægget. Foto: 'Køter'2011.

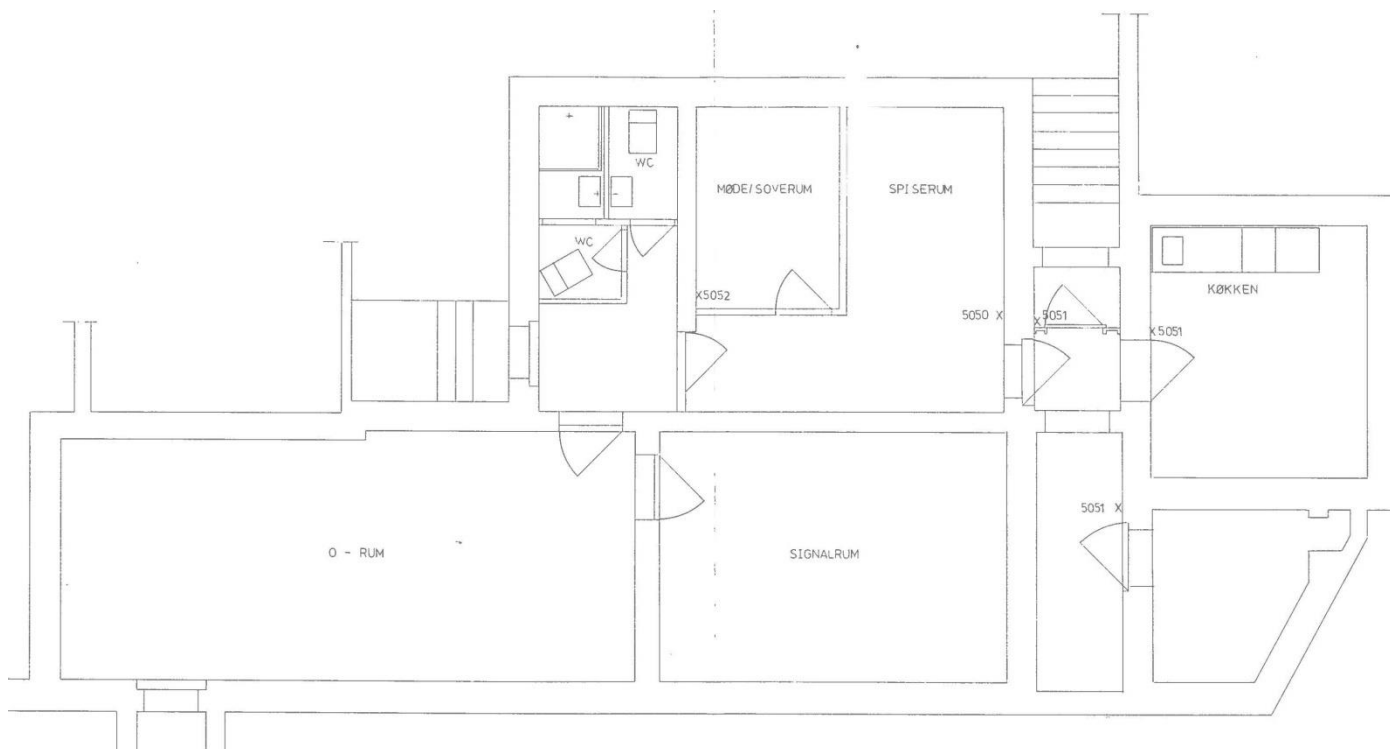

To nødgeneratorer. Foto: 'Køter'2011.

Køge

Køge KC er opført i 1953 under Køge Socialfilantropiske selskabs kompleks på Tjørnevej 8 -og stod færdig i 1954. Den rummer et melderum, 2 lokaler til politi og civilforsvar, hvilerum, toiletter og ventilationsrum med gassluser.

Kommunen var en af de 20 kommuner uden for det storkøbenhavnske område, der efter beredskabslov af 1992 fortsat skulle etablere et udvidet redningsberedskab, der skulle kunne yde en øjeblikkelig og mere omfattende indsats mod følgerne af krigshandlinger (annulleret i 2002). Den blev derfor bygget om i 1991 -1992.

Grundtegning, som den så ud efter ombygningen. Udlånt af Viceberedskabschef Klaus Hansen.

Kommandocentralen bruges ikke i dag og lokalerne står tomme.

Kommunen vil i dag bruge lokaler på Rådhuset i en krisesituation

Har du flere oplysninger/billeder håber vi du vil sende os en [mail](#). Fotografering kan sandsynligvis aftales med boligforeningen.

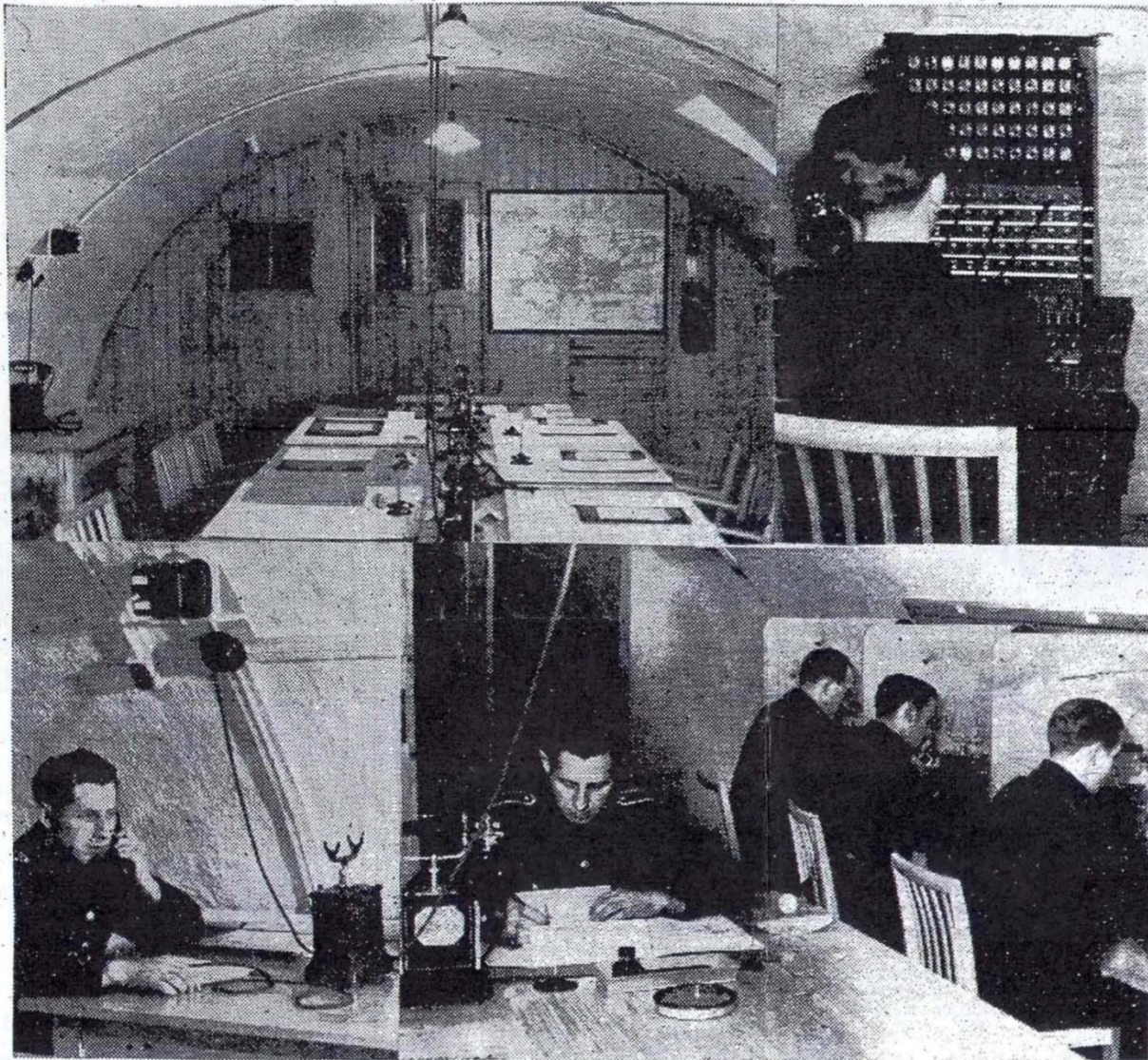
Roskilde

Roskildes første KC blev etableret under telefonhuset i en tidligere bryggerkælder.

Kommandocentralen hørte under Roskilde luftværnsdistrikt som var en underafdeling af Statens civile luftværn, der blev oprettet i 1938 for at skabe beskyttelse for civilbefolkningen i kommunalt regi.

Luftværnets „Hjerne“ i Funktion under Bombeangreb paa Roskilde.

Et Luftangreb, som det vilde forme sig set fra Roskildes nyindrettede underjordiske Kommandocentral — en af Landets bedste.

Øverst til venstre Kommandorummet, hvor Luftværnets Chefer har Sæde. Til højre Kommandocentralens Forbindelse med Omverdenen gaar gennem dette Telefonbord. Nederst til højre: en Melding fra Periskopet paa Raadhusets Tag, hvorfra der gaar direkte Ledning til Kommandorummet. Ved Siden: Mand-skabsrummet med L. B.-Personalet ved Telefonerne.

Roskilde Tidende fortæller 21. februar 1945 historien om den første KC. Billederne er fra en øvelse, hvor Roskilde bombes. KC'en var dengang døgnbemandet..

Efter 2. verdenskrig var den umiddelbare trussel nu var en anden, så civilbeskyttelsen blev et civilforsvar. Dette skete med oprettelsen af Civilforsvarsstyrelsen i 1949 (den senere Beredskabsstyrelse).

Roskildes næste KC lå under Klostermarksskolen på Kongebakken 19. Bunkeren er med 4 rum og ca. 150 m². Den havde også eget vandværk.

Placeringen af den under skolekøkkenet har gennem tiderne givet anledning til problemer med nedsivende vand.

Nedgangen. Foto: Poul Holt Pedersen 2018

Kommunen var en af de 20 kommuner uden for det storkøbenhavnske område, der efter beredskabslov af 1992 fortsat skulle etablere et udvidet redningsberedskab, der skulle kunne yde en øjeblikkelig og mere omfattende indsats mod følgerne af krigshandlinger. Loven blev annulleret i 2002. KC'en eksisterer stadig som bygning, men er i dårlig stand. Den bruges af beredskabet til opbevaring af diverse beredskabsmateriel.

Kommunen har i stedet etableret sikrede faciliteter på Brandstationen i Roskilde.

Har du flere oplysninger/billeder håber vi du vil sende os en [mail](#).

Solrød

Solrød KC ligger på Materielgården på Den lille gade.

Bunkeren er indviet i 1987 og er derfor en af de nyeste i landet. Den nåede reelt aldrig at blive klar før Den kolde krig var slut.

Bunkeren rummer en sluse inklusiv bruser til rensning af kontaminerede personer. Foto: Jens Villemoes i Sjællands Nyheder.

KC'en har egen brøndboring og et avanceret ventilationssystem. Generatoren er udstyret med en dieseltank på 1.500 liter.

Situationsrum. Ud over det centrale kommandorum er der en håndfuld små rum med blandt 8 køjesenge hvor der kunne soves på skift. Der er desuden et lille køkken, toiletfaciliteter og en stor mængde lagerplads, der i krigstid ville være fyldt med jod-tabletter, nødrationer og gasmasker. Foto: Jens Villemoes i Sjællands Nyheder.

Bunkeren er i dag (2012 og 2018) mødelokale for Solrøds frivillige beredskab, men meget af det originale udstyr er bevaret.

Region VI, Beredskabsfællesskaberne i Storkøbenhavn

Stillingen som luftværnschef varetoges frem til september 1944 af Københavns politidirektør og derefter af overborgmesteren.

I 1944/45 oprettedes et administrationskontor i Tordenskjoldsgade 27.

1950 ændredes navnet til Civilforsvaret for Storkøbenhavn og fra 1994 til Beredskab Storkøbenhavn.

Beredskabet planlagde og koordinerede krise-/ krigsberedskab for indbyggerne i Storkøbenhavn.

Beredskabet varetog sekretariatsfunktionen vedr. alarmcentralen, administrerede og uddannede frivillige samt udgjorde et supplement til det daglige beredskab.

Den politiske ledelse var Beredskabskommissionen (1950-1994 Civilforsvarskommissionen) for Storkøbenhavn, der bestod af repræsentanter for Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune, Foreningen af Kommuner i Københavns Amt, Københavns Politi og Københavns Amt. Som observatører deltog Roskilde Amt, Frederiksborg Amt, formanden for Beredskabs-udvalget og en repræsentant for de frivillige organisationer.

Opgaver, der ikke var omfattet af samordningen, skulle varetages af kommunalbestyrelserne eller af en civilforsvars/beredskabskommission i de enkelte kommuner.

Beredskabskommissionen for Storkøbenhavn ansatte en chef (Beredskabsdirektør), der på kommissionens vegne havde ansvar for det personale, der skulle indsættes til løsning af de beredskabsopgaver, der påhvilede de deltagende kommuner.

Med baggrund i "Rapport vedrørende Beredskab Storkøbenhavns opgavesæt" godkendt af Beredskabskommissionen for Storkøbenhavn på møde d. 13. juni 2001 blev det fulde ansvar for drift og vedligeholdelse af afsnitskommandocentralerne inkl. inventar, tekniske installationer - herunder ventilations- og nødforsyningsanlæg - overdraget til de respektive afsnit/kommuner.

Som følge af den nye beredskabslov fra 2003 blev Beredskab Storkøbenhavn nedlagt med udgangen af 2004.

Områdekommandocentral Storkøbenhavn

Kommunerne i hovedstadsområdet var samlet i et fællesskab. Samlingen skyldes, at det var vanskeligt at se hovedstaden som enkeltstående områder defineret af kommunegrænserne. En krigsskade kunne forventes at være så voldsom, at den ville gå på tværs af grænser og at det ville være nødvendigt at trække på hinandens resurser.

I de første år af Den kolde krig blev fællesskabet kaldt "Civilforsvaret for Storkøbenhavn" og de sidste år af Den kolde krig blev benævnt "Beredskab Storkøbenhavn".

Fællesskabet havde et begrænset antal KC'er, der dækkede over indtil flere kommunegrænser.

I tilfælde af en aktivering af beredskabsplanen ville Beredskabet råde over følgende:

Kommando- og koordinationsmyndighed.

Til at varetage kommando- og koordinationsmyndigheden, med henblik på:

- at kunne følge skadeudviklingen, og
- bidrage til en effektiv udnyttelse af samtlige ressourcer i det storkøbenhavnske område i en krise eller krigssituation,

disponerer Beredskab Storkøbenhavn over

- en områdekommando incl. kommandocentral for basissektionen i Hedehusene
- en operationssektion i fælleskommandocentralen i Bernstorffsparken og
- syv afsnitkommandoer incl. kommandocentraler,

Områdekommandoen bestod af områdeledelsen (beredskabsdirektøren og chefen for Københavns brandvæsen i funktion som stabschef) en operationssektion og en basissektion (BASSEK).

Områdeledelsen ville blive placeret i områdekommandocentralen (OK).

Basissektionen ville blive placeret i en kommandocentral i Beredskabscenteret i Hedehusene med henblik på koordinering af det logistiske beredskab mv.

Hedehusene råder ikke over en bunker, men alene et almindeligt sikringsrum.

OK Herlev

Områdeledelsen og operationssektionen for beredskabet ville frem til 70'erne blive placeret på Borgerdige -Tvedvangsskolen i Herlev. Senere overtog Bernstorffbunkeren (se nedenunder) denne funktion.

Kilde: Civilforsvaret for Storkøbenhavn, Civilforsvarskommissionen januar 1969 med senere rettelser. Siden er angivet med årstallet 1979. Bernstorff bunkeren kan dog muligvis have overtaget funktionen fra Herlev bunkeren allerede i 1973.

OK Bernstorff

Områdeledelsen og operationssektionen for beredskabet ville under en aktivering af beredskabsplanen blive placeret i Bernstorffbunkeren, som derved ville blive fælleskommandocentral for Civilforsvars/ Beredskabsregion VI, Politiregion VI, Civilregion VI og Beredskab Storkøbenhavn.

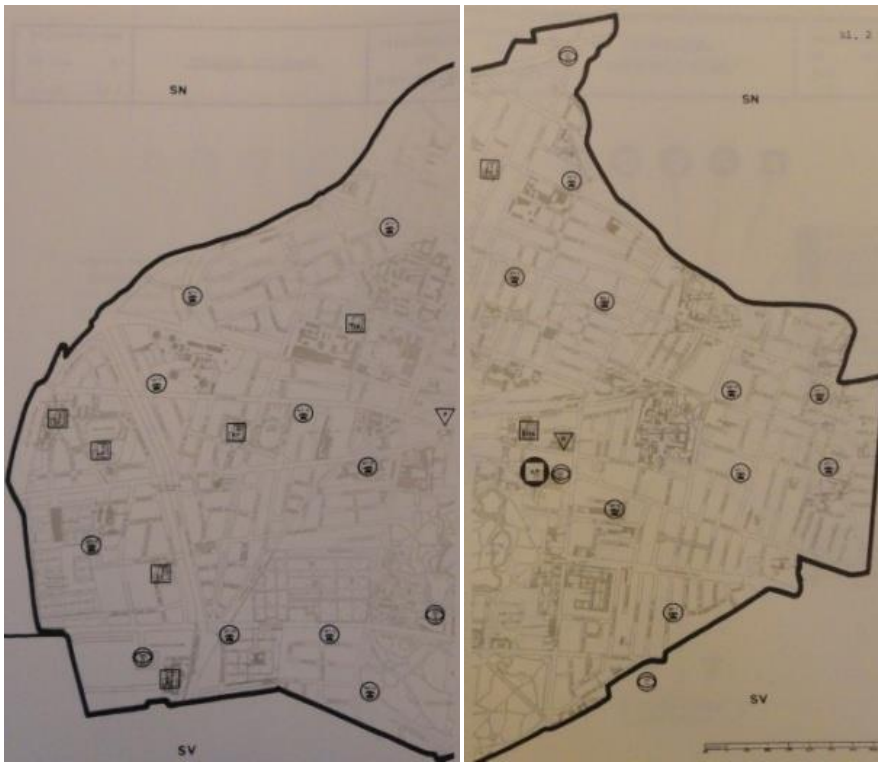
Læs mere om Bernstorffbunkeren under regionale kommandocentraler i [Region VI](#).

Kommandocentraler i Civilforsvaret for Storkøbenhavn

Kommandocentralerne under områdekommmandocentralen omtales under forskellige navne. Nedenstående figur er en oversættelsestabel. Linkene i tabellen fører hen til omtalen af de enkelte bunkere:

Civilforsvaret Storkøbenhavn		Beredskab Storkøbenhavn
Frem til 80'erne		90'erne
AF (Afsnitskommandocentral Frederiksberg) Frederiksberg Rådhuset		KDOCT/AFR (Kommandocentral Afsnit Frederiksberg). Frederiksberg Rådhus
AK (Afsnitskommandocentral København) Nyboder bunkeren, Øster Voldgade 15	SN (Sektorkommandocentral Nord) Svenskelejren 23	KDOCT/AKØ (Kommandocentral Afsnit København), Vigerslevvej
	SV (Sektorkommandocentral Vest) Enghavevej 182	
	SØ (Sektorkommandocentral Øst) Næstvedgade 43	
	SAM (sektorkommandocentral Amager) Gerbrandsvej 9	KDOCT/AAM (Kommandocentral Afsnit Amager) Gerbrandsvej 9
AG (Afsnitskommandocentral Gentofte) Bernstorffsvej 159		KDOCT/ANO (Kommandocentral Afsnit Nord) Nørregade 9 i Lyngby
AA (Afsnitskommandocentral Amtet) Samplaceret med SGX (Sektorkommando Gladsaxe) Vandtårnsvej 59 i Søborg Fra 1983 samplaceret med SGO (Sektorkommando Glostrup) Hjørnet af Banemarksvej/Søndre Ringvej	SSØ (Sektorkommando Søllerød) Ny Holte Skole	
	SLY (sektorkommando Lyngby) Nørregade 9 i Lyngby	KDOCT/ANV (Kommandocentral Afsnit Nordvest) Vandtårnsvej 59 i Søborg
	SGX (Sektorkommando Gladsaxe) Vandtårnsvej 59 i Søborg	
	SHE (Sektorkommando Herlev) placering?	
	SBA (Sektorkommando Ballerup) Parkskolen (det nuværende Sundhedshuset)	KDOCT/ASY (Kommandocentral Afsnit Syd) Rådhuset Tåstrup
	STÅ (Sektorkommando Tåstrup) Høje Taastrup Rådhus	
	SGO (Sektorkommando Glostrup) Hjørnet af Banemarksvej/Søndre Ringvej	
	SRØ (Sektorkommando Rødovre) Rådhuset	
	SHV (Sektorkommando Hvidovre) placering?	KDOCT/AVE (Kommandocentral Afsnit Vestegnen) Rødovre rådhus

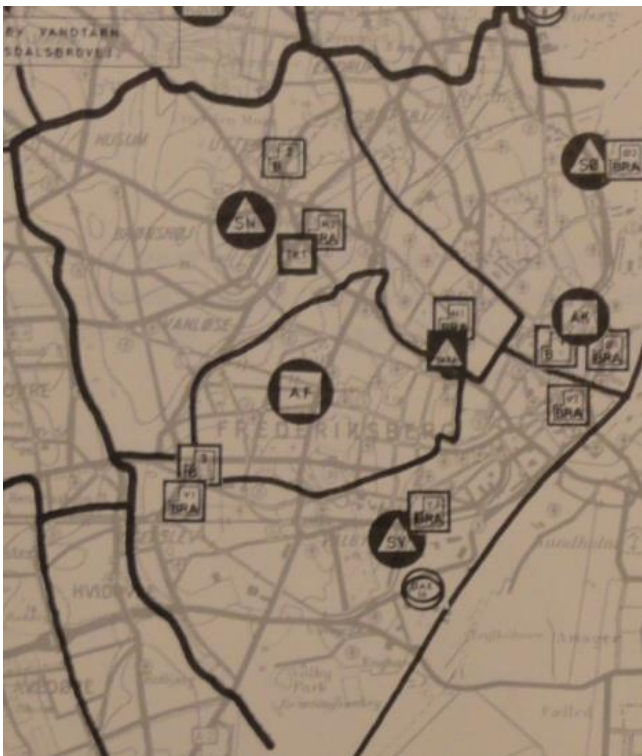
AF, Afsnit Frederiksberg

Kommandocentral AF's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

Se beskrivelse af kommandocentralen under [AFR](#) i Beredskab Storkøbenhavn.

AK, Afsnit København

Kommandocentral AK's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn (eksklusiv Afsnit Frederiksberg i midten af kortet).

AK var afsnitskommandocentral for sektorerne:

1. [SN](#) (sektorkommandocentral Nord)
2. [SV](#) (Sektorkommandicentral Vest)

- AK havde kommandocentral i Nyboder bunkeren.

Nordøst for skolen blev der af Christiani og Nielsen bygget en kommandobunker til den kommanderende general Hermen von Hanniken indtil man flyttede tilden nyanlagte kommandobunker ved Silkeborg. Bunkerens udvendige areal er 740 m2 og indvendigt (gulv) 500 m2. Gulvet ligger 5 meter under terræn. Vægge og loft er 2 meter tykke og gulvet 1 meter.

Bunkeren var en del af det landsdækkende rapporteringssystem for atom- biologisk- og kemisk krigsførelse fra 1952 til 1997.

På taget af bunkeren ligger i dag skolens multihal, og nedgangen til den skjuler sig i en lille murstensbygning, der ligger ved skolebygningen.

44

Foto fra en af båsene bag situationsrummet under en øvelse i 1973. Kilde: DR udsendelse 5. januar 1973

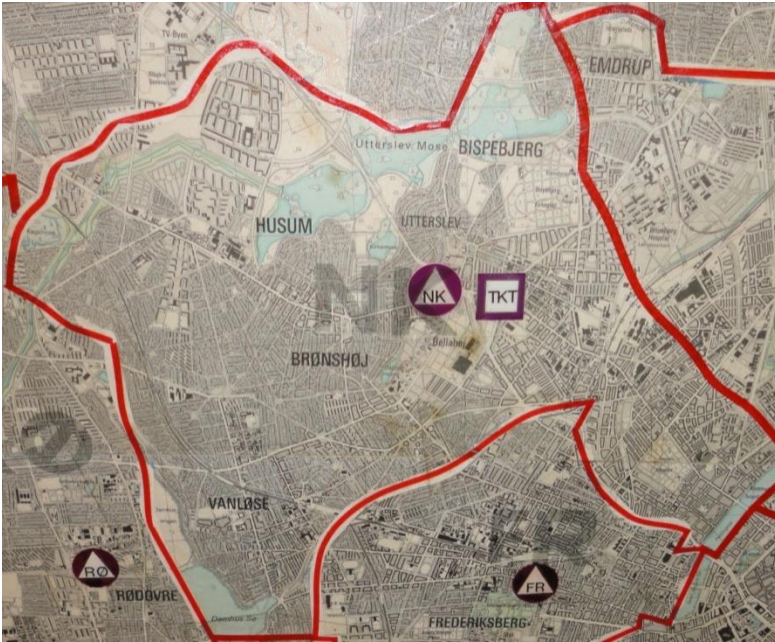
Til venstre: Indgangspartiet som det ser ud i dag. Foto: Poul Holt Pedersen 2012

Da Afsnit København blev nedlagt til fordel for afsnit [AKØ](#) og [AAM](#) blev Nyboder bunkeren overdraget til København kommunes eget beredskab. Læs mere under [København](#).

Nyboder bunkeren findes stadig, men da Nyboder skoles multihal blev opført i 2004-2006 blev bunkerens inventar fjernet og telefonkabler mv. kappet. Bunkeren står nu ubenyttet hen. Den har været ramt af flere vandskader og står og forfalder¹.

SN, Sektorkommandocentral Nord

SN hørte under Afsnitsskommandocentral [AK](#).

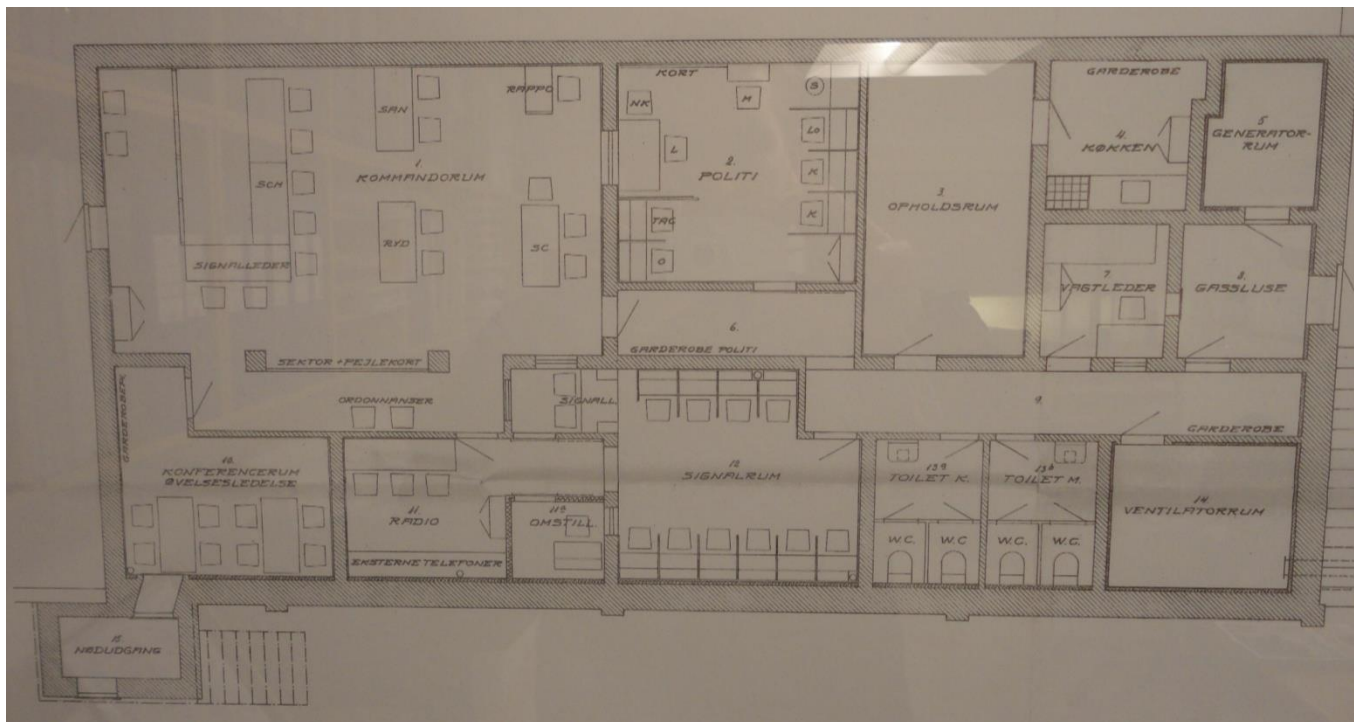

Kommandocentral SN's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn. "TKT" er [Teknisk Tjenestes bunker](#).

KC'en lå ved bellahøj på Svenskelejren 23 under en almen boligforenings vaskeri.
Den er opført i 1952 og er på ca. 300 m².

Indgangspartiet og indsugningsskakt. Foto Poul Holt Pedersen 2012.

Grundtegnning.

KC'en blev nedlagt da sektorerne [SN](#), [SV](#) og [SØ](#) blev lagt sammen under [AKØ](#).

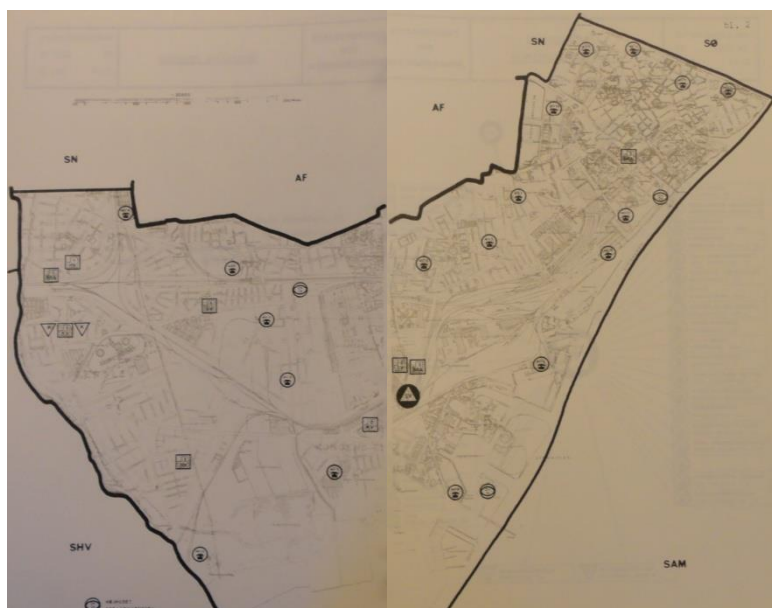
Bunkeren er i dag overdraget til boligforeningen, der bruger den som fælleslokaler mv.

Har du flere oplysninger/billeder håber vi du vil sende os en [mail](#).

SV, Sektorkommandocentral Vest

SV hørte under kommandocentral [AK](#).

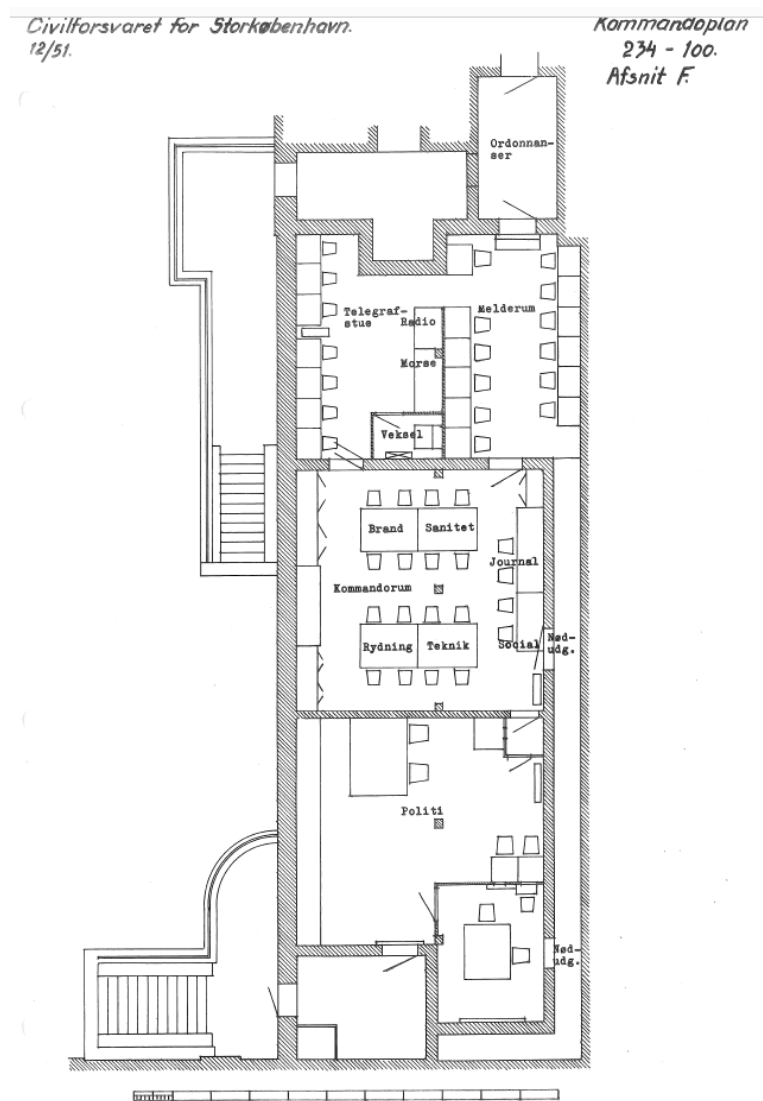
Den lå på Enghavevej 182. Den må ikke forveksles med Københavns kommunes nyere krisestyringsfacilitet på [Enghavevej 82-84](#).

Kommandocentral SV's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

Kommandocentralen lå under denne boligejendom. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Kommandocentralen som den så ud da den var "Distriktskommando vest" i 1951

Kommandocentralen blev nedlagt da [SN](#), [SV](#) og [SØ](#) blev lagt sammen under [AKØ](#).

SØ, Sektorkommandocentral Øst

SØ hørte under afsnitskommandocentral [AK](#).

Den er indrettet i 1943 til Civilbeskyttelsestjenesten under en bygning på Næstvedgade 43, der er opført i 1943.

Kommandocentral SØ's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

Indgangen til den tidligere SØ. I dag har Politi hjemmeværns kompagni CITY overtaget KC'en som mødelokale. Kompagniet løser Hærhjemmeværnets kerneopgaver, som er overvågning, bevogtning og støtte til det øvrige lokalforsvar, det civile samfund og

politiet. Kompagniet var f.eks. med til at afvikle en del af de praktiske forhold omkring sikkerheden ved Kronprinseparrets bryllup. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

I loftet ses en eftermonteret stiver, der skulle give ekstra sikring mod sammenstyrtnig. Det er dog meget tvivlsomt om den ville have haft nogen som helst effekt ud over det symbolske. Kælderen er ryddet som følge af en vandskade. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Nøddgangen går via boligforeningens hovedtrappe. Der er således ingen måde at komme ud, hvis bygningen styrter sammen. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

KC'en blev nedlagt da [SN](#), [SV](#) og [SØ](#) blev lagt sammen under [AKØ](#).

Kælderen blev erklæret uegnet som kommandocentral i 1973 hvorefter Nyboder bunkeren havde dobbeltfunktion både som sektorkommandocentral for København og som kommandocentral for Afsnit Øst.

SAM, Sektorkommandocentral Amager

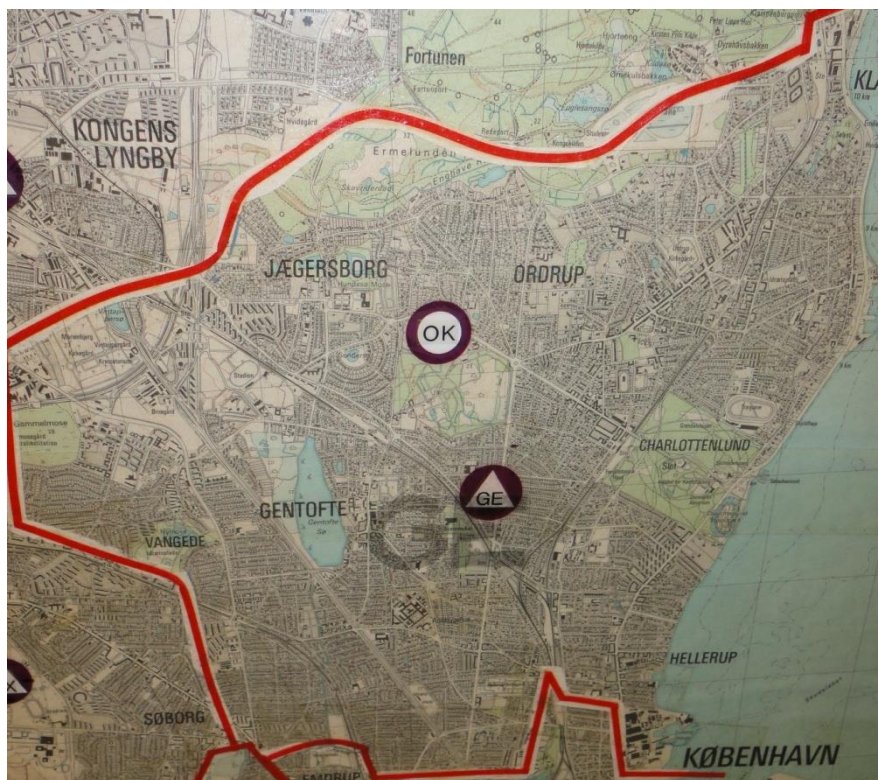
SAM hørte under Afsnitskommandocentral [AK](#).

Kommandocentral SAM's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

Sektorkommandocentral SAM blev senere Afsnitskommandocentral for [AAM](#) (Afsnit Amager). Læs beskrivelsen af kommandocentralen der.

AG, Afsnit Gentofte

Kommandocentral AG's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn. [Områdekommandocentralen](#) (OK) i Bernstorffparken er også tegnet ind på kortet.

KC'en lå på Bernstorffsvej 159. Den er bygget under brandstationen, som blev indviet i 1939. KC'en må ikke forveksles med [Bernstorffbunkeren](#).

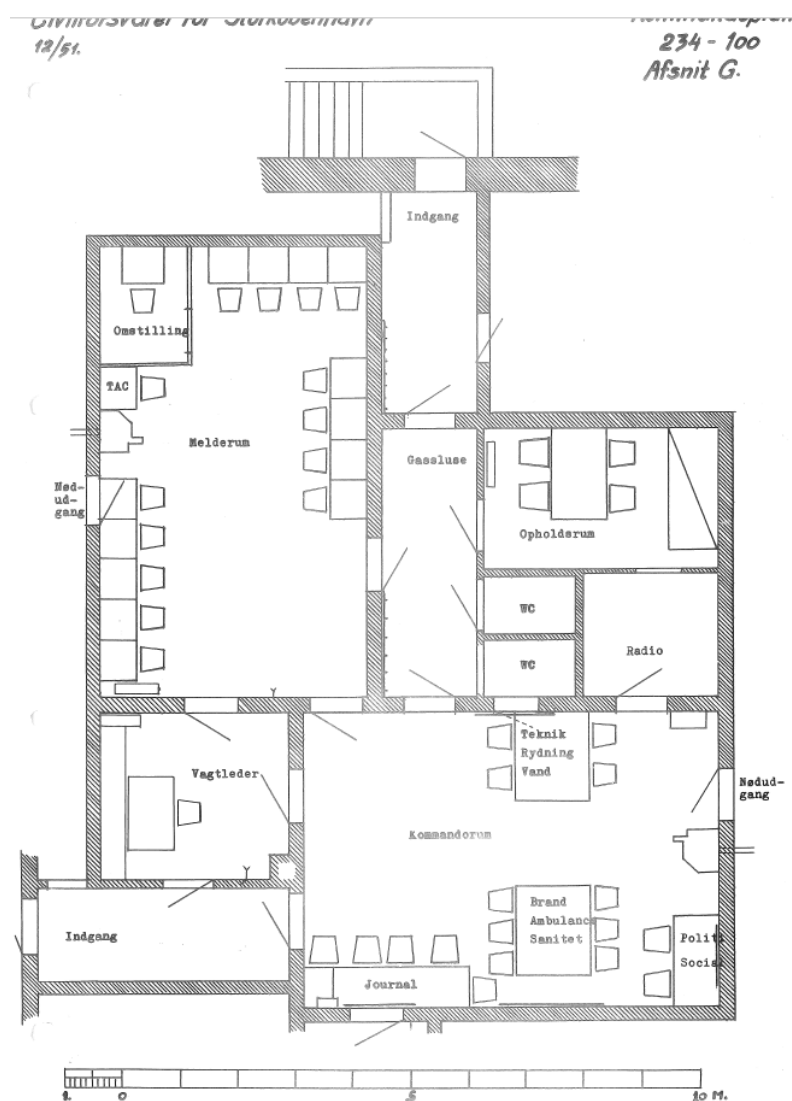
Foto til venstre: Indgangen ude fra terræn. Bunkeren har også en indgang fra stationens kælder lige som der er en nødudgang.
 Foto til højre: Kommandocentralen er oprindeligt opført som to af hinanden uafhængige beskyttelsesrum. Derfor er der panserdøre inde i selve bunkeren.
 Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Sluserum. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Foto af kommandocentralen fra 1945 (Ukendt fotograf) og 2012 (Foto: Poul Holt Pedersen). KC'en var sandsynligvis bemannet under hele krigen. I dag (2011) bruges KC'en til møderum for unge frivillige brandmænd.

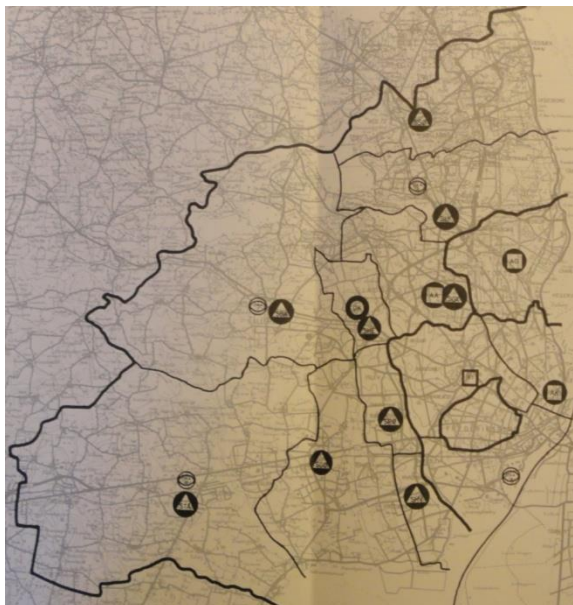
Indretningen i 1951

KC'en blev nedlagt da afsnittet blev lagt sammen med sektorerne [SSØ](#) og [SLY](#) under navnet [ANO](#) (Afsnit Nord).

Der har ligeledes eksisteret en kommandocentral under rådhuset Bernstorffvej 161 lige ved siden af Afsnit Gentofte kommandocentralen. Kommandocentral blev benævnt "Sektorkommandocentral Gentofte" og blev nedlagt i 1996. Dens

aktiviteter skulle fra da af ligeledes varetages fra [ANO](#) (Afsnit Nord). Det er p.t. uvist præcis hvilken opgave Sektorkommandocentral Gentofte havde ift. Afsnit Gentofte kommandocentralen..

AA, Afsnit Amtet

Kommandocentral AA's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

Afsnitskommandocentralen havde skademeldeberedskab i højhuset Grønnevej 247-261, højhuset Bispevangen 4, Portland Cement Sluseholmen 15 samt Trifolium Tåstrupgård Roskildevej.

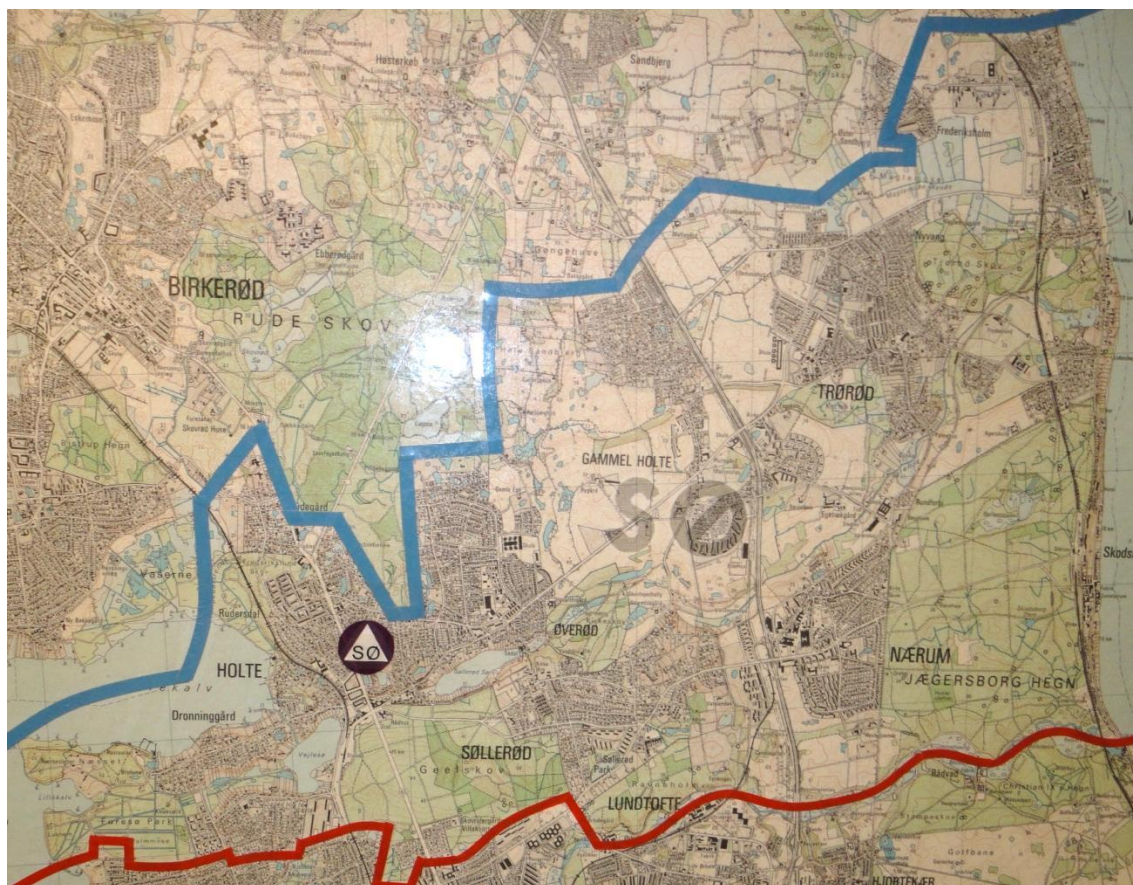
AA havde ni sektorkommandocentraler under sig ([SSØ](#), [SLY](#), [SGX](#), [SHE](#), [SBA](#), [STÅ](#), [SGO](#), [SRØ](#) og [SHV](#)). Disse er beskrevet i det følgende.

Afsnitskommandocentralen var samplaceret med den ene af sektorkommandocentralerne ([SGX](#)).

AA Bunkeren blev senere til ANV (Afsnit nordvest), da de tre sektorer [SGX](#), [SHE](#) og [SBA](#) blev lagt sammen. Læs derfor om AA bunkeren under [ANV](#).

SSØ, Sektorkommando Søllerød

Sektorkommando Søllerøds KC lå under Ny Holte Skole, Grünersvej 6.

Kommandocentral SSØ's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

KC'en er opført samtidig med en udvidelse af skolen i 1954.

Indgangsdøren. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

I baggrunden ses situationsrummet. I forgrunden ses en styrke- og indsatsstavle, hvor hver brik repræsenterede en enhed. På fotoet er de tomme stænger på højre del af tavlen skadesteder. Venstre del af tavlen er en eller flere udrykningsstationer. Når en enhed fik udrykningsordre blev brikken flyttet til indsatsstedet med bagsiden ud af. Når der blev afgivet ankomstmelding blev brikken vendt om med forsiden ud af. Tilsvarende på vej hjem til udrykningsstationen. Markøren kunne stå på bagsiden af tavlen og flytte rundt på brikkerne. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

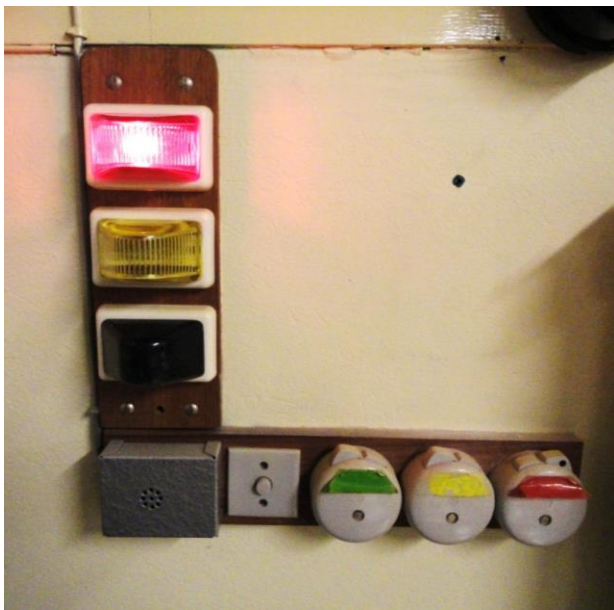
Den ene af to rækker signalbokse. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Køkken model 1954. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Til venstre: udbrydningsværktøj og til højre taske til hver af observationsposterne i skademeldeberedskabet. Foto: Poul Holt Pedersen 2012

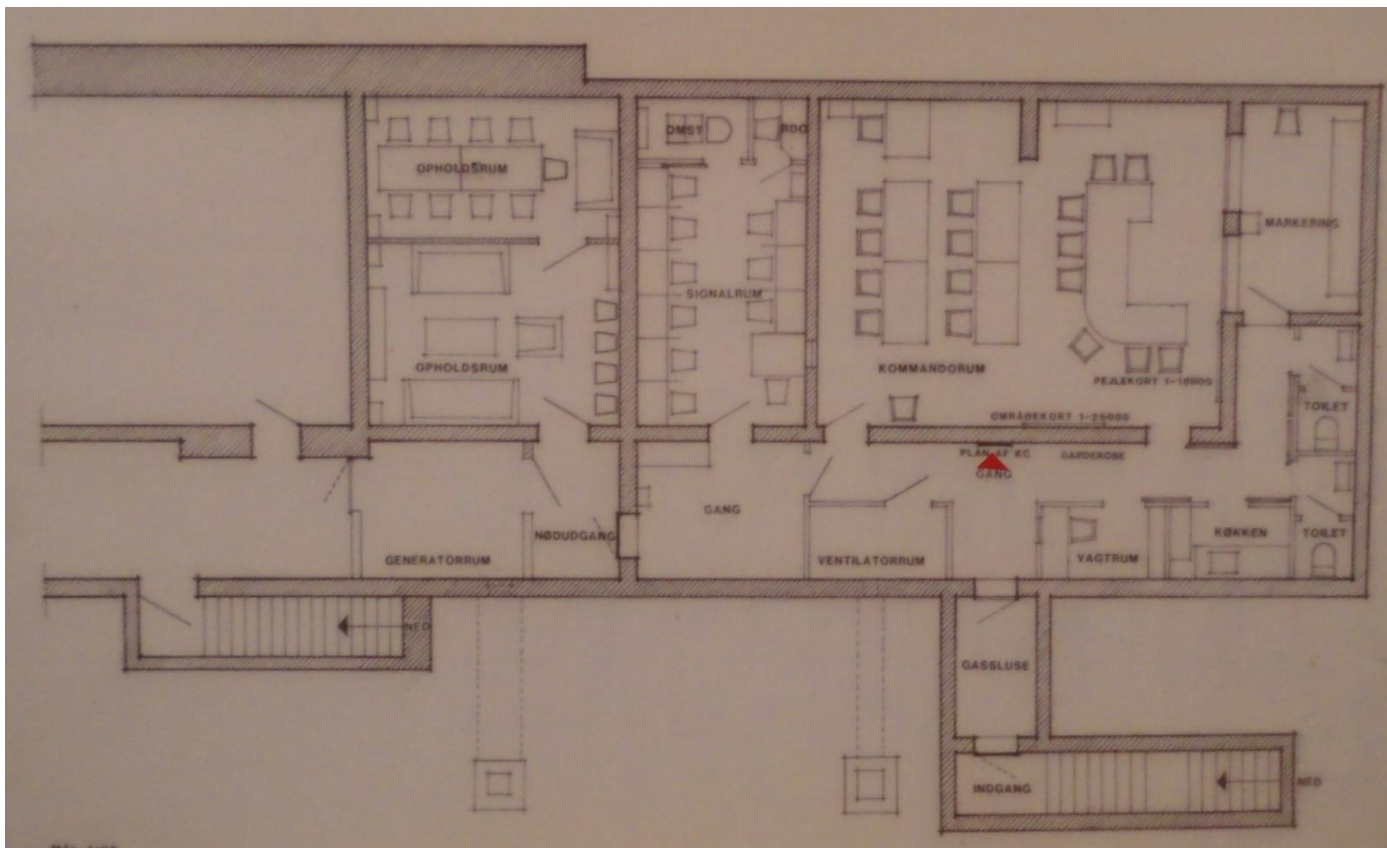
Fra kontrolpanelet styres lamper rundt i hele bunkeren. Grøn betyder ingen fare, gul at man skal gå inden døre og rød at der er luftalarm. Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Foto til venstre: nødgenerator.

Foto til højre: ventilationsanlæg med gasfiltre.

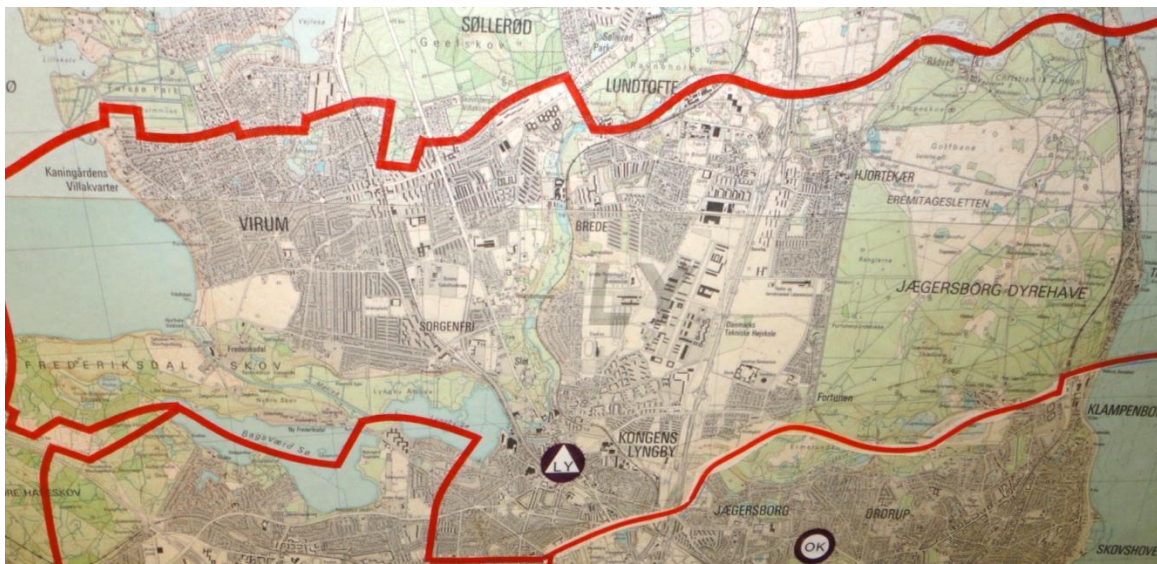
Foto: Poul Holt Pedersen 2012.

Grundplan venligst udlånt af beredskabschef Jesper Djurhuus.

Kommandocentralen blev nedlagt ca. 1994, da [AG](#) (Afsnit Gentofte) blev lagt sammen med sektorerne [SSØ](#) og [SLY](#) under navnet [ANO](#).

SLY, Sektorkommando Lyngby

Kommandocentral SLY's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

SLY bunkeren blev kommandocentral for ANO (Afsnit Nord), da sektorkommandoerne [SLY](#) og [SSØ](#) blev lagt sammen med afsnittet [AG](#) (Afsnit Gentofte). Læs derfor om SLY bunkeren under [ANO](#).

SGX, Sektorkommando Gladsaxe

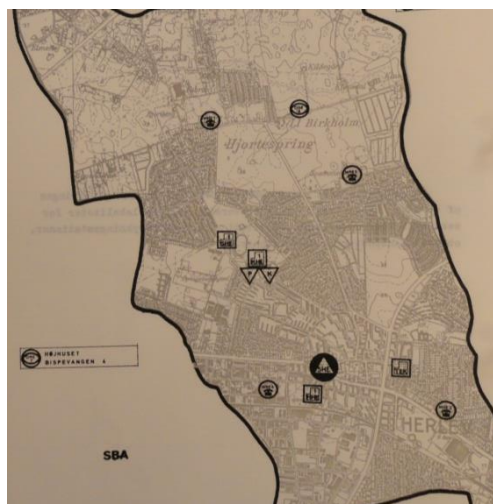
Kommandocentral SGX's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

SGX var samplaceret med afsnittet [AA](#).

SGX havde skademeldeberedskab på højhuset Grønnevej 247-261, Herlev vandtårn Klausdalbrovej samt højhuset Høje Gladsaxe 29.

Bunkeren blev kommandocentral for ANV da sektorerne [SGX](#), [SHE](#) og [SBA](#) blev lagt sammen. Læs om bunkeren under [ANV](#).

SHE, Sektorkommando Herlev

Kommandocentral SHE's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

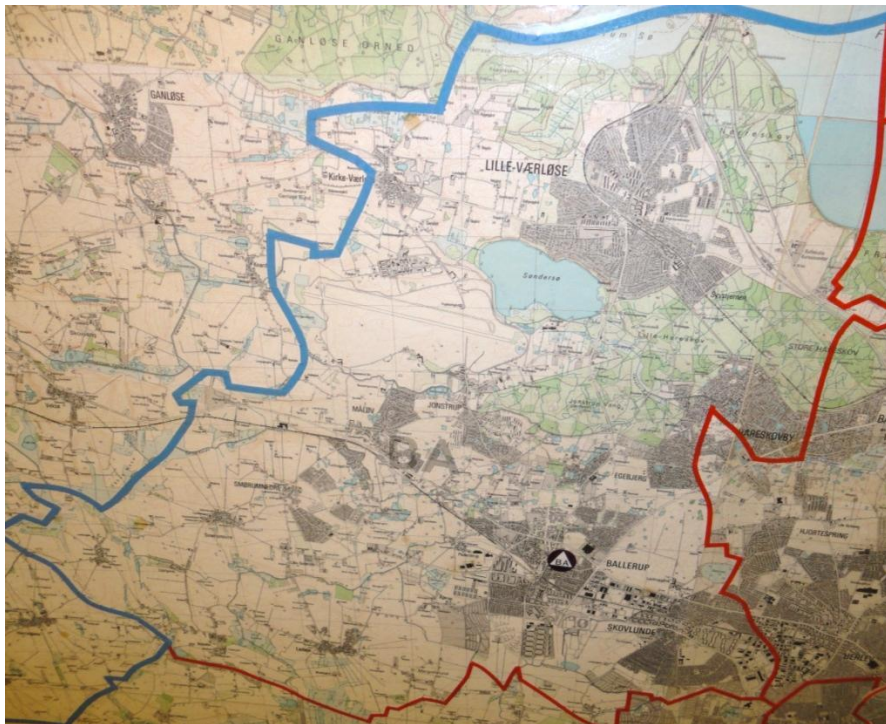
Placeringen er p.t. ukendt, men det er muligvis under den bygning, der var nabo til Herlev Rådhus.

KC'en må ikke forveksles med [Områdekommando Herlev](#), selv om de ligger tæt på hinanden.

KC'en blev nedlagt på et ukendt tidspunkt (senest i 1986) og underlagt [SGX](#) (Gladsaxe). [SGX](#) (Gladsaxe) og [SBA](#) (Ballerup) blev senere også nedlagt da sektorerne blev lagt sammen under navnet [KDOCT/ANV](#) (Kommandocentral Afsnit Nordvest).

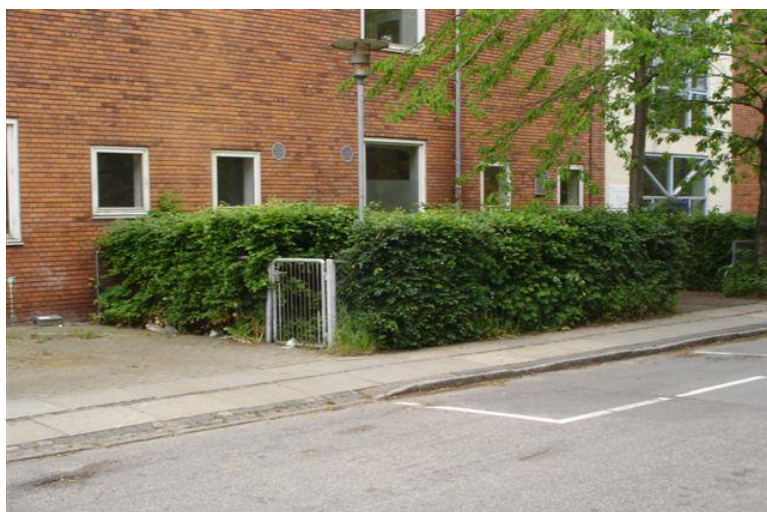
Har du flere oplysninger/billeder håber vi du vil sende os en [mail](#).

SBA, Sektorkommando Ballerup

Kommandocentral SBA's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

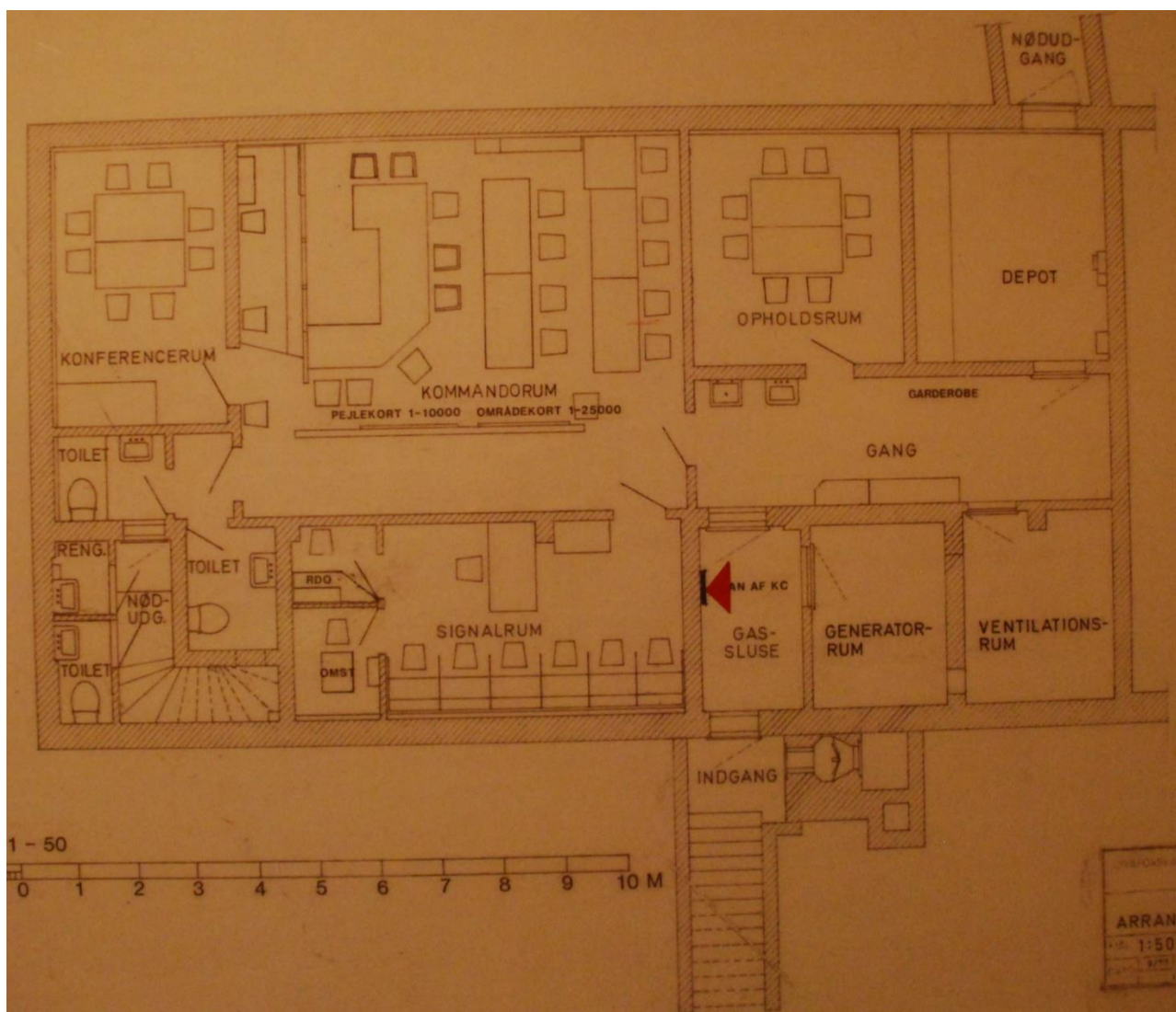
KC'en ligger under den daværende Parkskolen – nu SundhedsHuset.

Indgangen. SundhedsHuset har Officiel indgang fra Gl. Rådhusvej, men indgangen til bunkeren ligger er fra Parkvej. Foto: Finn Syndberg 2012

Situationsrummet (kaldet Kommandorum). Opstillingen og møblerne er ikke originale (se grundplanen). Foto: Steen Bøtke 2013.

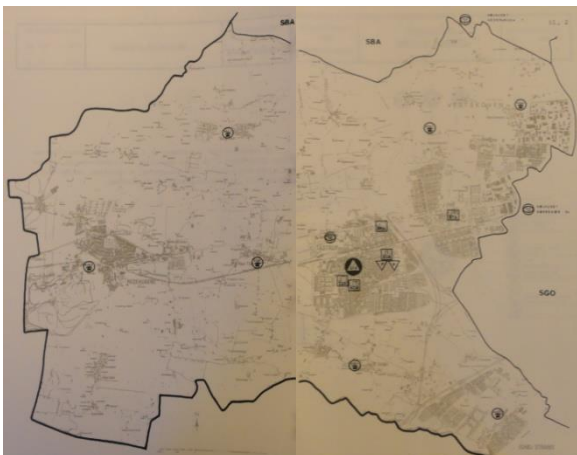

Grundplan.

KC'en blev nedlagt da sektoren blev lagt sammen med [SGX](#) (Gladsaxe) og [SHE](#) (Herlev). Den bruges i dag som depot og til møder for det frivillige beredskab. Foto: Steen Bøtke 2013.

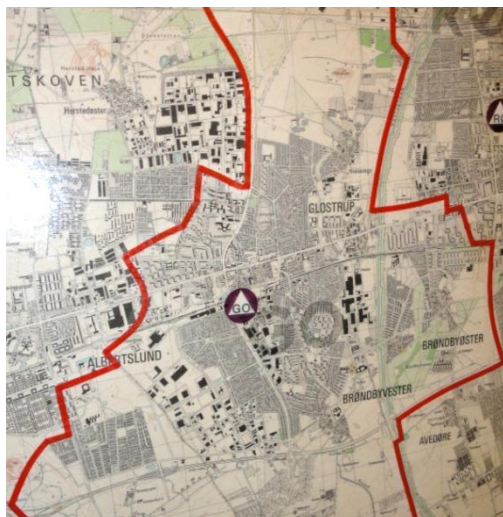
STÅ, Sektorkommando Tåstrup

Kommandocentral STÅ's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

STÅ blev senere omdøbt til ASY (Afsnit Syd). Læs derfor om bunkeren under [ASY](#).

SGO, Sektorkommando Glostrup

Kommandocentral SGO's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

Læs den spændende artikel om KC'en i Jysk Koldkrigsforenings medlemsblad [her](#):

En kommandocentral – Fra fødsel til død

Af: Tommy Cassøe & Martin Pagh

Et af kendetegnene fra Den Kolde Krig – når vi snakker om kommandocentraler er at mange af centralerne blev bygget i 1950'erne og 60'erne. Enten som en forstærket kælder i en ny bygget bygning eller indrettet i en af de mange tyske efterladte bunkere.

Men i Hovedstadsområdet var situationen en anden. Her blev mange af kommandocentralerne fra krigens tid nemlig genanvendt. Det gælder også den kommandocentral som vi vil beskrive i denne artikel, nemlig Glostrup KC.

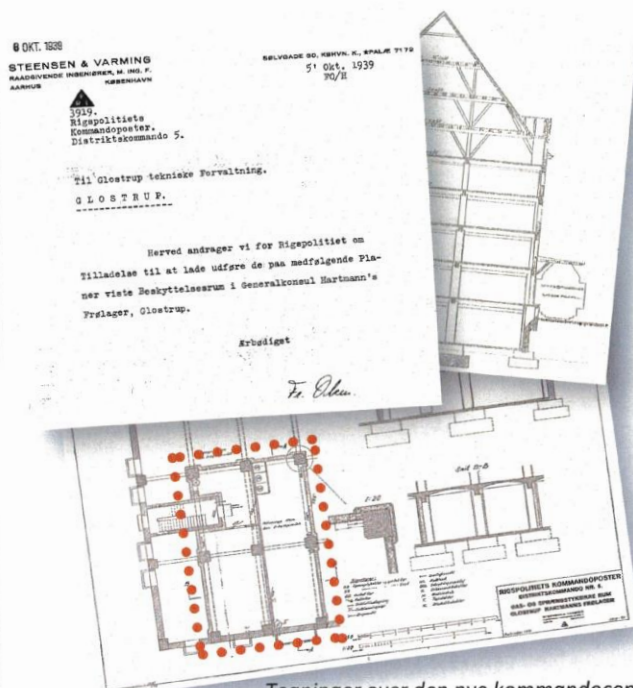
I den 2. luftværnslov, påhvilede det politiet at oprette "Kommando for overledning, jfr. Lov Nr. 180 af 29/4 1938, §3, for den lokale øverste ledelse af det civile luftværn". I det Storkøbenhavnske luftbeskyttelsesområde som på grund af sin størrelse havde en utrolig stor og indviklet kommandoorganisation med i alt 1 Hoved KC, 1 KC for Hospitalstjenesten, 1 KC for Socialtjenesten, 1 KC for Teknisk Tjeneste, 5 Afsnits KC'er og 11 Distrikts KC'er gik arbejdet med oprettelsen af de mange KC'er i gang i starten af 1939. Rigspolitiet der stod for kommandocentralerne hyrede Ingeniører firmaet Steensen & Varming til at projekttere og udføre det praktiske arbejde.

I Glostrup skulle man finde egnede lokaler til en kommandostation (Distriktskommando nr. 5, under Afsnitskommando I). Valget faldt på et stort pakhus (Hartmanns Frølager) i nærheden af godsbanestationen på Godsbanevej 69 (senere Stationsparken 37).

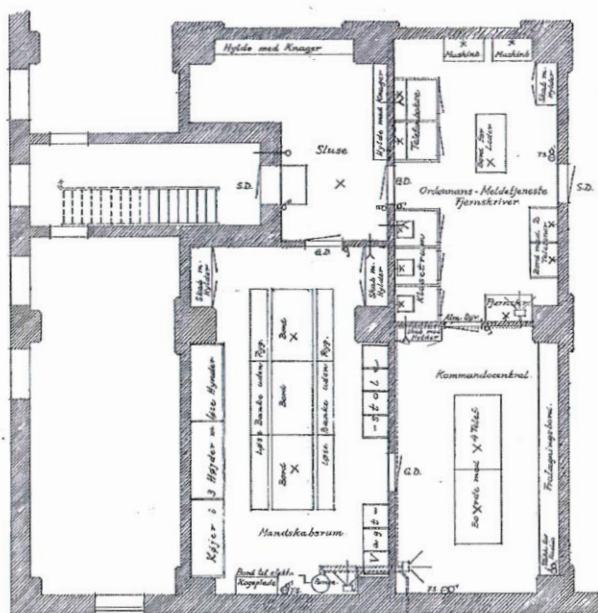
Pakhuset på Godsbanevej 69 (senere Stationsparken 37) blev opført i 1919 som et frølager med egen jernbanespor og eksport til hele verden.

I oktober 1939 blev planerne over den nye kommandocentral i Glostrup lavet og man skulle nu indhente godkendelse af planerne hos Indenrigsministeriet.

Tegninger over den nye kommandocentralers placering og bygningsforstærkning.

I pakhusets kælderetage med en lofthøjde på godt 3 meter og hvor 2/3 er nedgravet i jorden står i alt 10 store betonsøjler der understøtter hele den 8 etager høje bygning. Planen gik ud på at støbe en 25cm. Tyk jernbeton mur rundt om 6 af disse søjler således at muren udgjorde ydermuren for selve kommandocentralen.

Grundplan og indretningstegning af Distriktskommandocentral nr. 5 i Glostrup 1939 med gassluse, opholdsrum til vagtmandskabet med hånddrevet ventilationsapparat, melderum med 2 telefonbokse og en fjernskriver og kommandorum. Læg mærke til de tre nødklodset rum som er opstillet i melderummet.

Kommandocentralen på Markmandsgade i København anno 1940. Billedet giver et indtryk af hvordan kommandorummets i Glostrup kunne have set ud. (Foto udlånt af: Københavns Brandmuseum)

Kommandocentralen blev formodentligt udvidet til dobbelt størrelse på et tidspunkt under besættelsen. Efter krigens afslutning blev centralen formodentlig lagt i dvale i 1947.

Som følge af oprettelsen af civilforsvaret blev det Storkøbenhavnske beredskab omstruktureret og kommandocentralen i Glostrup blev til en sektor KC.

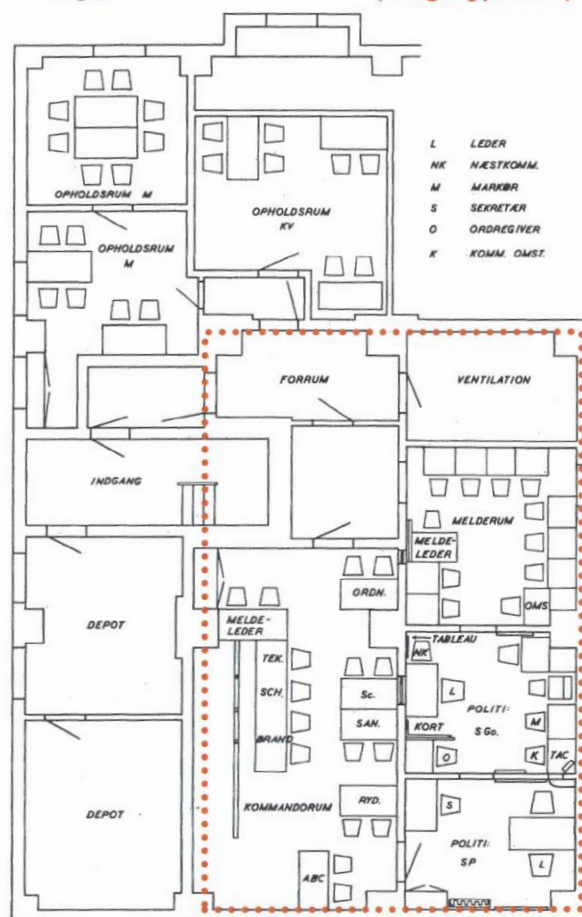
I 1959 blev S Go (sektor kommandocentral Glostrup) ommøbleret således at den kunne udfylde opgaven som sektor kommandocentral. Centralen blev sikret med et nyt ventilationsanlæg med gas- og støvfilter men der var ingen nødstrømsanlæg eller egen vandboring.

På et tidspunkt flytter Hartmanns frølager ud og bygningen bliver solgt til en murmester. I 1978 bliver bygningen lejet ud til Casa Casino der er en engros og detailforretning. Og bygningen bliver nu kendt som C & C – huset med sloganet "C & C – en verden i ét pakhus". Under ombygningen til varehus bliver det lavet kunde toriletter lige ovenover kommandocentralen hvor kloakrør var nød til at bryde dækket skulle disse omstøbes med 10 cm. Jernbeton.

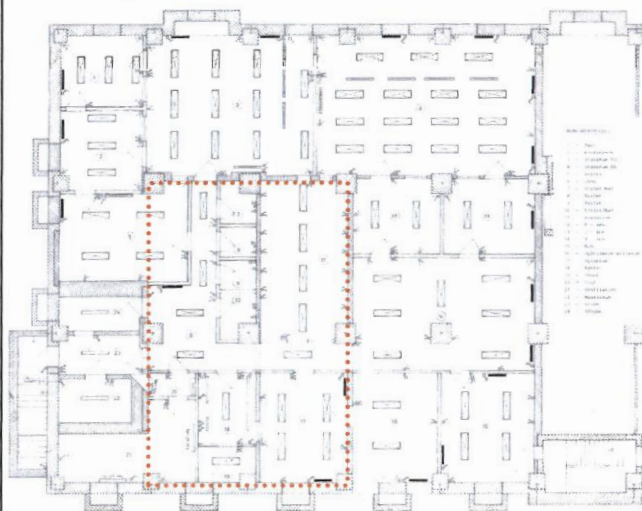
I 1982 – 83 sker der en kæmpe udvidelse af kommandocentralen da den nu skulle være Afsnits- og sektorkommandocentral. Det var Afsnit Amtet (AA) der flyttede ind i bunkeren og skulle have sit eget kommandorum med tilhørende rum til E-sek, O-sek og T-sek. Bunkeren der nu var på godt 400 m² fik også sit eget nødstrømsanlæg og vandboring. Og sin egen indgang med gassluse og et afvaskningsrum med tilhørende garderobe. I tilknytning til indgangen var der også en politivagt der havde frit udsyn igennem et vindue ud i gasslusen. Foruden de to kommandorum, signalrum, opholdsrum og køkken var der også et rum til ABC-cellen og et soverum til 12 personer samt et konferencerum.

S Go.

..... = Gammel KC fra 1940
(se tegning på side 5)

Tegningen over ændringer i kommandocentralen der blev foretaget i 1959. Ændringerne bestod i ommøblering af centralens rum.

El-tegning over den nye Afsnits- og sektor kommandocentral. Centralen fik sin egen indgang så den var total isoleret fra resten af bygningen og der blev bygget en mini bunker i bunkeren med ekstra tykke mure og loft der beskyttede gasslusen, afvaskningsrummet og maskinrummet hvor støvfilteret sad.

Kommandocentralen på Markmandsgade i København anno 1940. Billedet giver et indtryk af hvordan kommandorummene i Glostrup kunne have set ud. (Foto udlånt af: Københavns Brandmuseum)

Kommandocentralen blev formodentligt udvidet til dobbelt størrelse på et tidspunkt under besættelsen. Efter krigens afslutning blev centralen formodentlig lagt i dvale i 1947.

Som følge af oprettelsen af civilforsvaret blev det Storkøbenhavnske beredskab omstruktureret og kommandocentralen i Glostrup blev til en sektor KC.

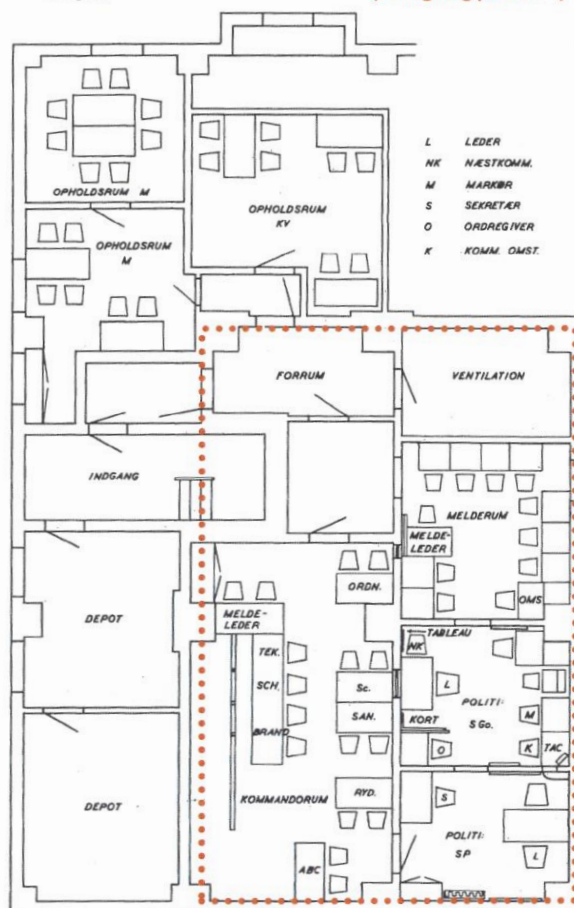
I 1959 blev S Go (sektor kommandocentral Glostrup) ommøbleret således at den kunne udfylde opgaven som sektor kommandocentral. Centralen blev sikret med et nyt ventilationsanlæg med gas- og støvfilter men der var ingen nødstrømsanlæg eller egen vandboring.

På et tidspunkt flytter Hartmanns frølager ud og bygningen bliver solgt til en murmester. I 1978 bliver bygningen lejet ud til Casa Casino der er en engros og detailforretning. Og bygningen bliver nu kendt som C & C – huset med sloganet "C & C – en verden i ét pakhus". Under ombygningen til varehus bliver det lavet kunde toiletter lige ovenover kommandocentralen hvor kloakrør var nød til at bryde dækket skulle disse omstøbes med 10 cm. Jernbeton.

I 1982 – 83 sker der en kæmpe udvidelse af kommandocentralen da den nu skulle være Afsnits- og sektorkommandocentral. Det var Afsnit Amtet (AA) der flyttede ind i bunkeren og skulle have sit eget kommandorum med tilhørende rum til E-sek, O-sek og T-sek. Bunkeren der nu var på godt 400 m² fik også sit eget nødstrømsanlæg og vandboring. Og sin egen indgang med gassluse og et afvaskningsrum med tilhørende garderobe. I tilknytning til indgangen var der også en politivagt der havde frit udsyn igennem et vindue ud i gasslusen. Foruden de to kommandorum, signalrum, opholdsrum og køkken var der også et rum til ABC-cellen og et soverum til 12 personer samt et konferencerum.

S Go.

..... = Gammel KC fra 1940
(se tegning på side 5)

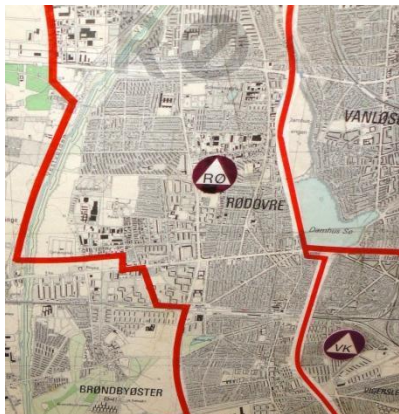
Tegningen over ændringer i kommandocentralen der blev foretaget i 1959. Ændringerne bestod i ommøblering af centralens rum.

Et-tegning over den nye Afsnits- og sektor kommandocentral. Centralen fik sin egen indgang så den var total isoleret fra resten af bygningen og der blev bygget en mini bunker i bunkeren med ekstra tykke mure og loft der beskyttede gasslusen, afvaskningsrummet og maskinrummet hvor støvfilteret sad.

KC'en blev nedlagt da sektoren blev lagt sammen med [SRØ](#) og [SHV](#) under navnet [AVE](#) (Afsnit Vestegnen).

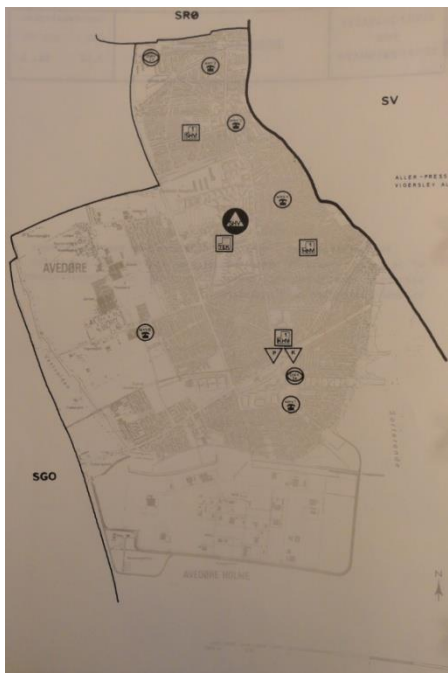
SRØ, Sektorkommando Rødovre

Kommandocentral SRØ's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

SRØ blev senere lagt sammen med de to andre sektorer [SGO](#) (Glostrup) og [SHV](#) (Hvidovre) under navnet AVE (Afsnit Vestegnen). Læs derfor mere om SRØ bunkeren under [AVE](#).

SHV, Sektorkommando Hvidovre

Kommandocentral SHV's område under tiden i Civilforsvaret Storkøbenhavn.

Sektorkommando Hvidovre var beliggende under en børneinstitution på Høvedstensvej 48, skråt over for kommunens vejplads.

KC'en blev nedlagt på et ukendt tidspunkt (senest i 1986) og området underlagt [SRØ](#). SHV bunkeren blev fra da af overtaget af kommunens hjælpemiddelcentral som depot.

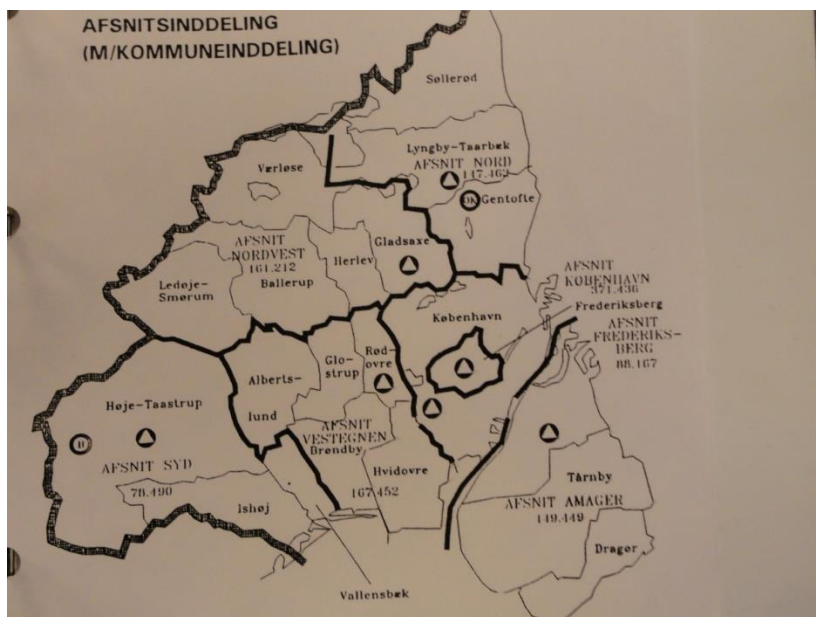

2018

[SRØ](#) og [SGO](#) blev senere også nedlagt da sektorerne blev lagt sammen under navnet [AVE](#) (Afsnit Vestegnen).

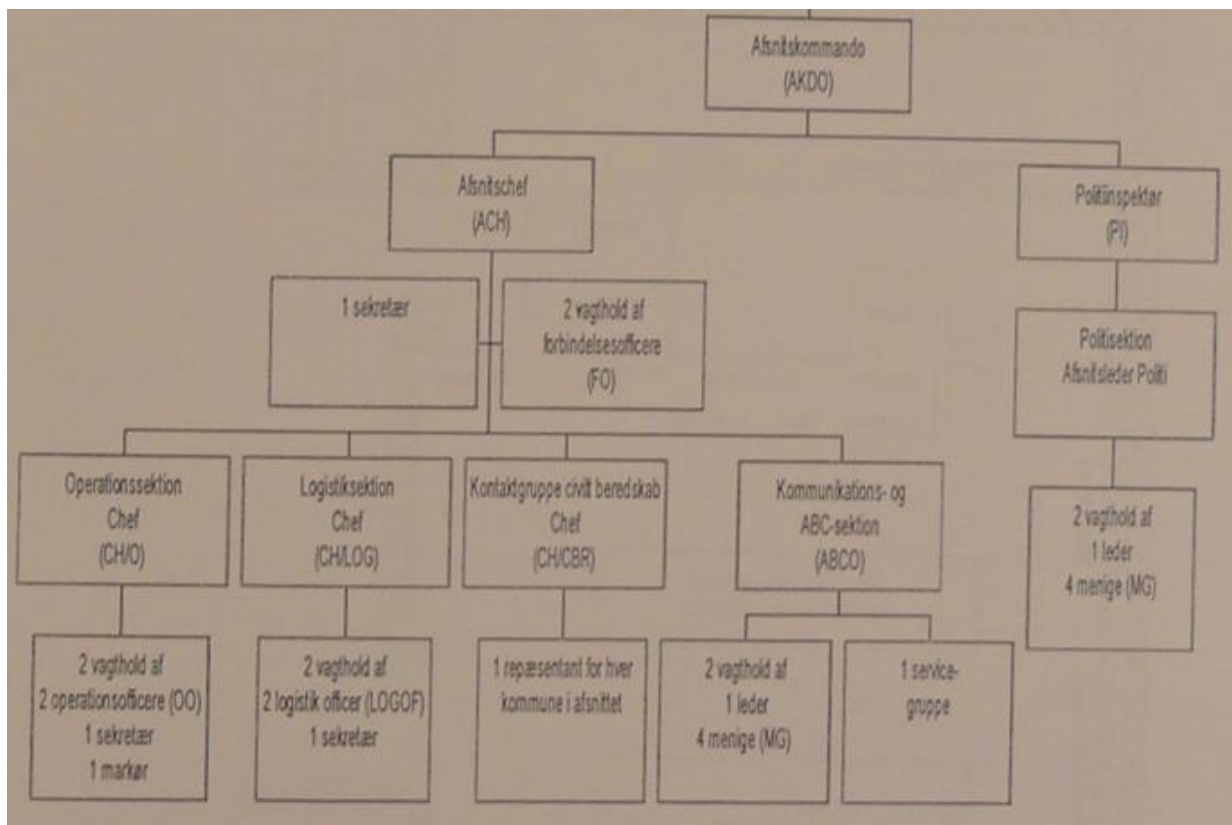
Kommandocentraler i Beredskab Storkøbenhavn

Området blev inddelt i afsnit i hvilke der indgik fra 1-5 kommuner.

Afsnitsinddeling.

De enkelte afsnitskommandoer blev ledet af en Afsnitskommando (AKDO) bestående af en afsnitschef (ACH) og en politiinspektør.

Organisationsplan.

Afsnitschefen havde to vagthold af forbindelsesofficerer og følgende fire sektioner:

1. Logistiksektion med to vagthold af to logistikofficerer med stab
2. Kontaktgruppe civilt beredskab bestående af en repræsentant for hver kommune i afsnittet
3. Kommunikations- og ABC sektion bestående af en servicegruppe samt to vagthold med en leder og 4 menige.
4. Operationssektion med to vagthold af to operationsofficerer med stab

Operationssektionen

Består af chefen for sektionen samt to vagthold, bestående af to operationsofficer, en sekretær samt en markør.

Operationssektionen skal indenfor afsnittet:

- Koordinere det operative beredskab i afsnittet,
- sikre at afsnittets plankompleks er ajourført,
- iværksætte og kontrollere gennemførelsen af ordrer om beredskabsændringer,
- følge indsatsers forløb på baggrund af meldinger fra beredskabscheferne/indsatslederne i afsnittet,
- koordinere tildeling af ressourcer til beredskabscheferne/indsatslederne i henhold til rekvisitioner,

Operationssektionens opgaver.

Afsnitskommandoen skulle primært:

- Træffe beslutninger vedrørende indkvartering og forplejning, i tæt samarbejde med det civile beredskab i afsnittet.
- Levere entreprenørmateriel med videre, i tæt samarbejde med de civile beredskaber i afsnittet.
- Formidle informationer med mere, mellem de enkelte beredskabsstationer, udrykningsstationer og områdekommendoen.

- *Yde den enkelte beredskabsstation og udrykningsstation den nødvendige støtte, til gennemførelse af indsatsopgaver, ved fremskaffelse af supplerende indsatsenheder med mere.*

Ved årtusindskiftet 1999/2000 var kommandocentralerne gjort klar til øjeblikkelig ibrugtagelse, da der var frygt for omfattende nedbrud i IT systemerne, når årstallet kom til at ende på "00". Frygten var baseret på at mange programmer kun angav årstal med to cifre. Man formodede derfor, at de interne ure i computerne ville foretage alle beregninger ud fra årstallet 1900 i stedet for årstallet 2000. Frygten var ubegrundet, da ingen større problemer opstod.

Med baggrund i "Rapport vedrørende Beredskab Storkøbenhavns opgavesæt" godkendt af Beredskabskommissionen for Storkøbenhavn på møde d. 13. juni 2001 blev det fulde ansvar for drift og vedligeholdelse af afsnitskommandocentralerne inkl. inventar, tekniske installationer herunder ventilations- og nødforsyningsanlæg overdraget til de respektive afsnit/kommuner. På møde i Beredskabskommissionen for Storkøbenhavn d. 29. september 2003 blev det besluttet at nedlægge såvel krigsstrukturen som Beredskab Storkøbenhavn. Den detaljerede handle- og tidsplan blev fastlagt d. 19. november 2003 til effektivering ultimo 2004. Som en del heraf blev kommandocentralerne nedlagt og kunne anvendes efter kommunernes skøn og behov.

AFR, Afsnit Frederiksberg

Kommandocentral AFR's område svarede til Frederiksberg Kommune (området i tiden i Beredskab Storkøbenhavn svarede til under Civilforsvaret for Storkøbenhavn, hvor afsnittet blev kaldt [AF](#)).

AFR KC ligger under Frederiksberg Rådhus. Den er på ca. 400 m². og er opført samtidig med rådhuset – dvs. færdiggjort i 1953.

Hovedindgangen set inde fra bunkeren. Over døren ses overtryksventiler, til venstre for hjelme og gasmasker samt nødbelysning. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Til venstre afsnitschefens kontor. Til højre politimesterens kontor. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Signalrum. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Højre side af situationsrummet. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Skadelederen er holder til i venstre side af situationsrummet. På kortet, der hænger på væggen, anes magnetiske skilte med paddehatteskyer (i nederste venstre hjørne) klar til at blive sat på kortet, hvis en atombombe sprænger over byen. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Borgmesterens stempel står klar. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

ABS celle. På væggen over bordet hænger en geigertæller og en oversigt over de mest almindelige krigsgasser. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Til venstre: Køkken. Til højre: Opholdsrum – og bagerst soverum. Bunkere bliver ofte ramt når der er heftige skybrud. Frederiksberg KC blev ramt af skybruddet i 2011 hvorfor der ses en affugter på billedet. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Luftfiltreringen. Bunkeren har brøndboring i "Grønnegården" i Rådhuset. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Afsnittet havde skademeldeberedskab i rådhusårnet samt ejendommen Domus Vista.

Sidst kendte Beredskabsøvelse i bunkeren var i 1999. Bunkeren er i dag lagt i dvale. Kommunen åbner den jævnligt for besøgende og er ved at indrette den til undervisningsbrug for skoler mm.

Her ses hvordan kommunikationssystemerne har udviklet sig siden 1953. KC'en har 8 telefonlinjer samt en direkte linje til politiet. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

AKØ, Afsnit København

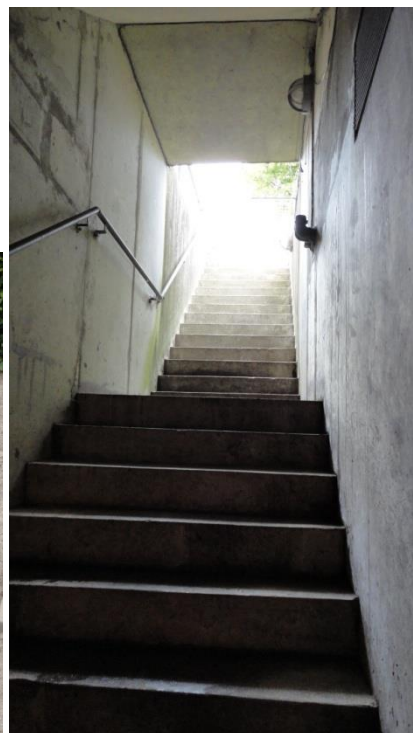
Afsnit København blev dannet ved sammenlægningen af sektorerne [SN](#) (Nord), [SV](#) (Vest) og [SØ](#) (Øst).

Kommandocentral AKØ's område (eksklusiv Frederiksberg i midten) under tiden i Beredskab Storkøbenhavn.

Bunkeren til Afsnit København ligger på Vigerslevvej i Valby v. Lykkebo skolen.

Bunkeren er opført i 1983/1984. Bunkeren er identisk med Kommandocentral Syd (ASY), der er bygget lidt før.

Indgangspartiet. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

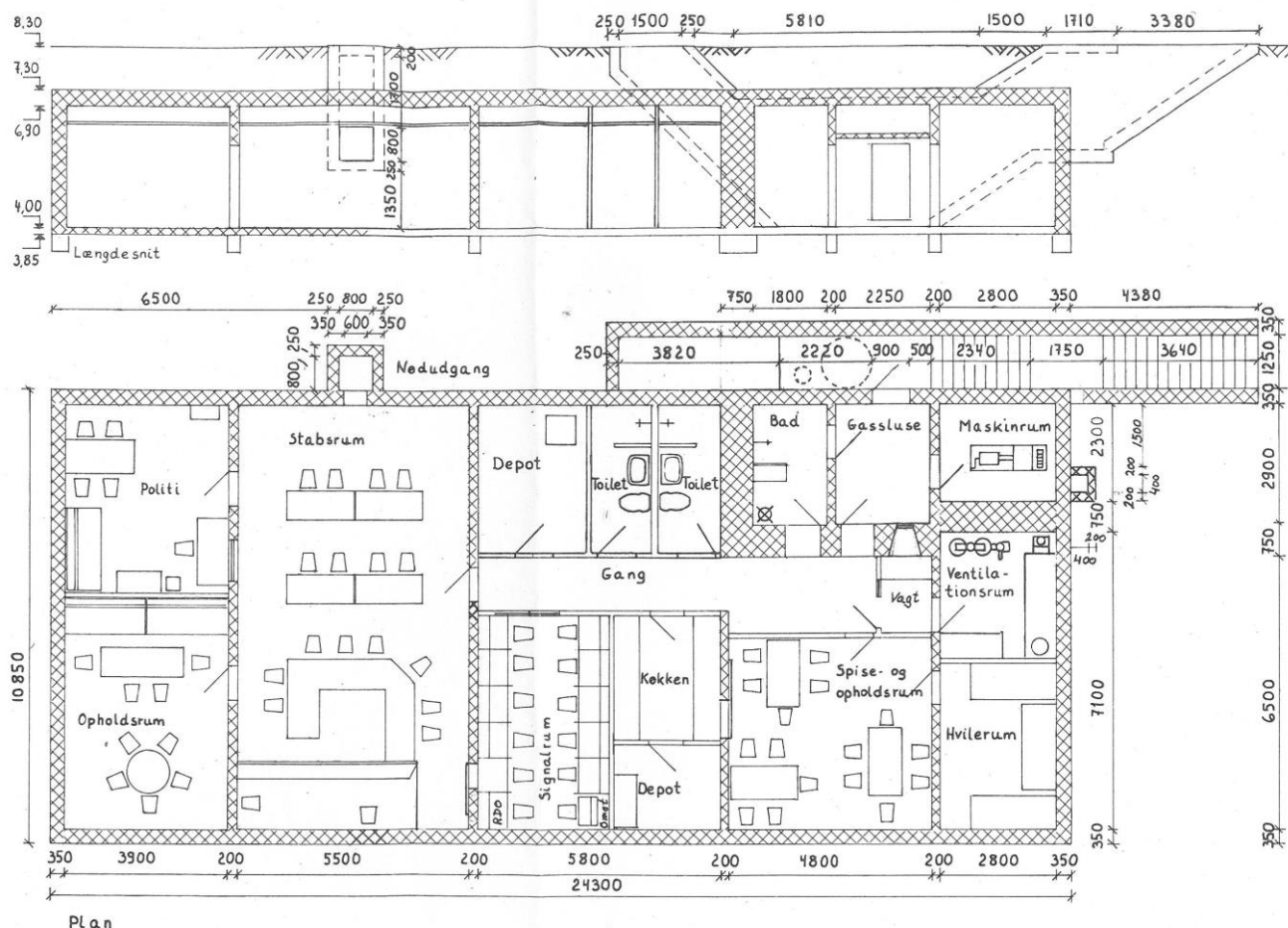
Gang, der forbinder rummene samt køkken. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Nødbelysning og nødudgang. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Gasfilter og BUKH 2 G 105 dieselmotor med påmonteret DAE G 400.430 generator. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Grundtegning og tværsnit af bunkeren. Udlånt af Københavns Brandvæsen.

Med baggrund i "Rapport vedrørende Beredskab Storkøbenhavns opgavesæt" godkendt af Beredskabskommissionen for Storkøbenhavn på møde d. 13. juni 2001 blev det fulde ansvar for drift og vedligeholdelse af afsnikskommandocentralerne inkl. inventar, tekniske installationer herunder ventilations- og nødforsyningsanlæg overdraget til de respektive afsnit/kommuner. På møde i Beredskabskommissionen for Storkøbenhavn d. 29. september 2003 blev det besluttet at nedlægge såvel krigsstrukturen som Beredskab Storkøbenhavn. Den detaljerede handle- og tidsplan blev fastlagt d. 19. november 2003 til effektivering ultimo 2004. Som en del heraf blev kommandocentralerne nedlagt og kunne anvendes efter kommunernes skøn og behov.

Fra nedlæggelsen af Beredskab Storkøbenhavn har Københavns kommune – som er den suverænt største af kommunerne – haft eget krisestyringscenter. Læs mere under [København](#).

I stedet for at lade Valby bunkeren stå tom blev den overdraget til Københavns Brandvæsens videogrube. Videogruppen dokumenterer hver eneste brand af en vis størrelse i Storkøbenhavn til brug for den efterfølgende evaluering og undervisning, så brandvæsenet kan blive endnu bedre til at håndtere kommende hændelser. Videogruppen stoppede med at bruge bunkeren ca. 2016, hvorefter den stod tom og en gang imellem blev brugt til forskellige øvelsesformål.

D. 25. april 2018 blev det besluttet, at vedligeholdelsesdelen og udlejningen af beskyttelsesrum blev flyttet fra ejerkommunerne til Hovedstadens Beredskab pr. 1. januar 2019.

I 2022 gik bunkerens grundvandspumpe i stykker og alarmsystemet svigtede. Bunkeren blev derfor oversvømmet. Da skaden blev opdaget, blev alt inventar, vægge mv. fjernet - og status i 2023 var at bunkerens skulle renoveres og klargøres til udlejning; og i princippet fortsat kunne være en del af beredskabet.

AAM, Kommandocentral Afsnit Amager

AAM dækkede over den del af Københavns kommune der ligger på Amager, Dragør og Tårnby kommuner - dvs. incl. noget af amtets område.

AAM var tidligere *Sektorkommandocentral* for Amager ([SAM](#)) under [Afsnit København](#). Der var dog tale om det samme geografiske område under begge de to inddelinger af Storkøbenhavn.

Kommandocentralen Afsnit Amager (tidligere kaldet SAM for Sektor Amager) ligger på Gerbrandsvej 9 ved siden af Gerbrandskolen.

Luftfoto af bunkeren, der ligger under legepladsen i midten af fotoet. Indgangen er i det grønne områdes øverste højre hjørne. Nøddudgangen i det grønne områdes øverste venstre hjørne. Luftfoto udlånt af Københavns kommune.

Bunkeren er opført i 1966.

Nedgangen til bunkeren (foto til venstre). Nedgangen fortsætter op igen i modsatte side, så en trykbølge uhindret kan passere. Indgangen er i tunnelens højre side, der her ses indefra (foto til højre). "Stalddøren" vejer 640 kg. og stammer oprindeligt fra en af de bunkere, der blev bygget af tyskerne under 2. verdenskrig. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Knagene er konstrueret så hjelmene kan hænge øverst og jakke nederst. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

KC'en havde 10 centrallinjer, 9 beredskabslinjer og 41 telefoner. 34 af telefonerne er den relativt moderne model til højre, men der er også fire andre modeller – herunder en enkelt gammeldags model (til venstre), hvilket skyldes, at man vil sikre, at der altid er mindst én, der fungerer i tilfælde af radioaktiv stråling eller EMP (Elektromagnetiske impulser, der udløses af en atomekspllosion). Telefoncentralen er i dag afmeldt og kun én linje er bevaret. Foto Poul Holt Pedersen 2011.

Signalrum. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Kantine/opholdsrum og køkken. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Hjelme, tæpper, reb, bårer, liggeunderlag, slanger mv. opbevares i et depotrum som supplement til de andre lagre, der har været placeret rundt omkring i byen. Foto Poul Holt Pedersen 2011.

Foto til venstre: Luft suges ind via kanalen i øverste venstre hjørne. Derefter ledes den gennem overtryksventiler, der automatisk lukkes af i tilfælde af trykbølge fra en atomeksplosion.

Foto til højre: Luften passerer derefter et støvfilter.

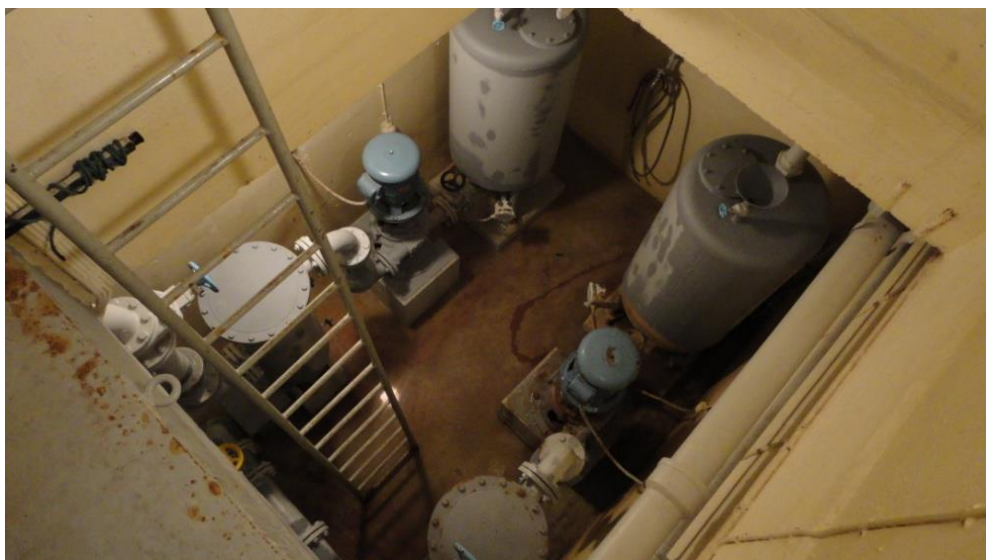
Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Efter at luften har passeret støvfilteret kan det ledes gennem et gasfilter (ses nederst til venstre). Før luften ledes ind i KC'en passerer det en varmeveksler. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Eltavle til venstre. Brøndboring og vandtank til højre. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

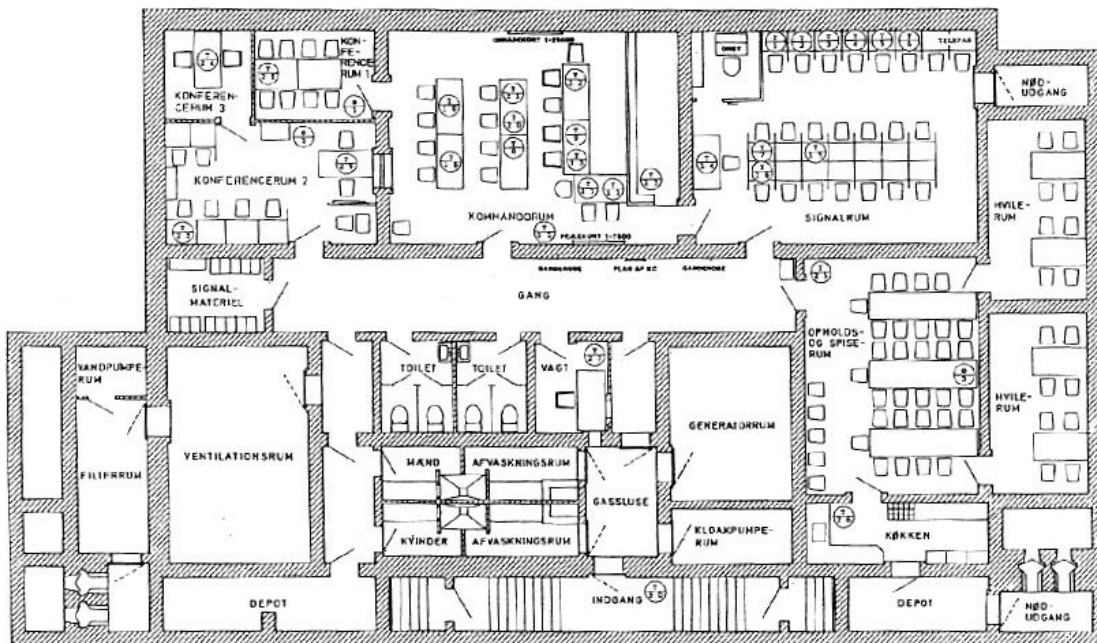
"Sump" med pumper til spildevand mv. Foto Poul Holt Pedersen.

Normalt har de kommunale KC'ere kun en nødgenerator. Men fordi Amager bunkeren er så stor har den to. Derved er der også ekstra sikkerhed for, at mindst én af dem virker, hvis strømmen fra bynettet går. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

Udbrydningsværkøj og nødudgang. Foto: Poul Holt Pedersen 2011.

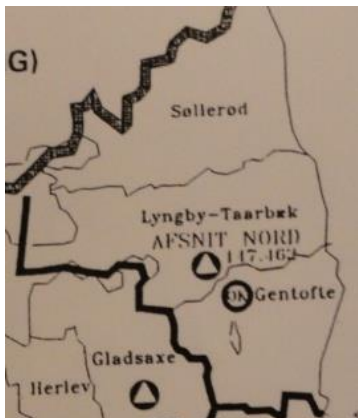
Grundtegning af bunkeren fra 1984. Udlånt af Københavns Brandvæsen.

Afsnittet havde skademeldeberedskab i Vandtårnet oliefabriksvej 102 og den havde beredskabsstationer på Dragør Brandstation, Dragør Brandvæsen Nyby 4 og Københavns brandstation Christianshavn.

Bunkeren var aktiv til Beredskab Storkøbenhavn overdrog ansvaret til Københavns kommune.

Den efterses dog stadig jævnligt af Københavns Brandvæsen. En teatergruppe har endvidere lejet øvelokaler i det tidligere stabsrum og Beredskabsforbundet bruger andre lokaler til møder.

ANO, Kommandocentral Afsnit Nord

Kommandocentral ANO's område under tiden i Beredskab Storkøbenhavn bestod af Gentofte, Lyngby-Taarbæk og Søllerød kommune.

ANO blev dannet ved sammenlægning af afsnittet [AG](#) (Gentofte) og sektorerne [SSØ](#) (Søllerød) og [SLY](#) (Lyngby) i SLY's gamle bunker.

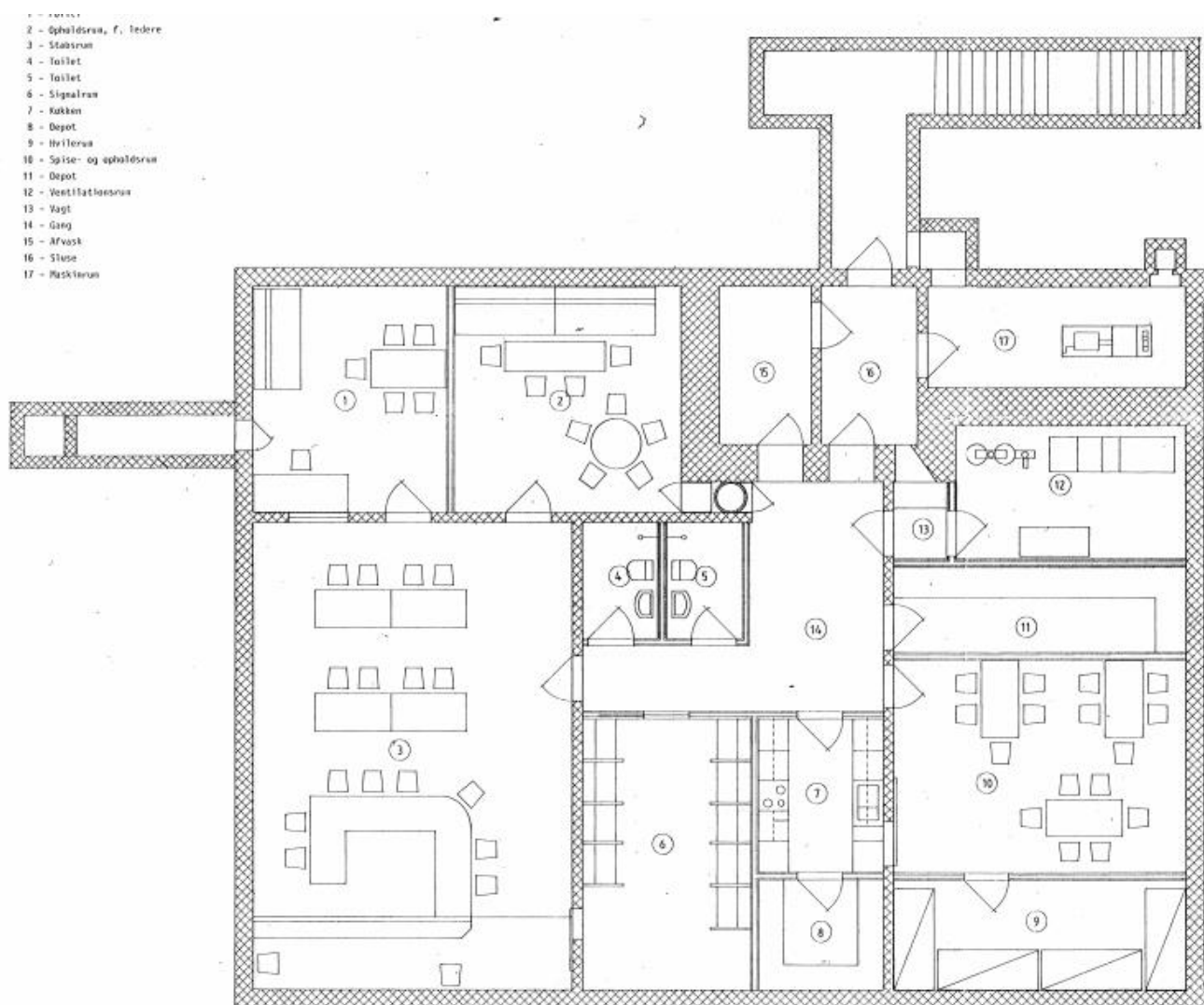
KC'en lå på kommunens materielplads Nørregade 9 i Lyngby. Bunkeren var planlagt fra 1981 og blev ibrugtaget i 1986. Bunkeren er på 285 m2. Den står tom efter en vandskade.

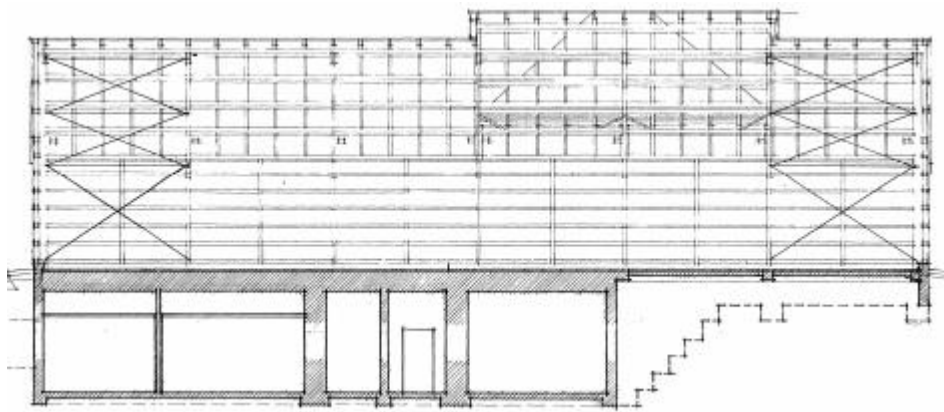
Afsnittet havde skademeldeberedskab i Søllerød vandtårn, Fortuncentrets kollegium og vandtårnet på Ørnegårdsvej.

Afsnittet havde beredskabsstationer på Falck Lyngby og Gentofte Brandvæsens brandstation.

Indgangspartiet. Foto: Poul Holt Pedersen 2022

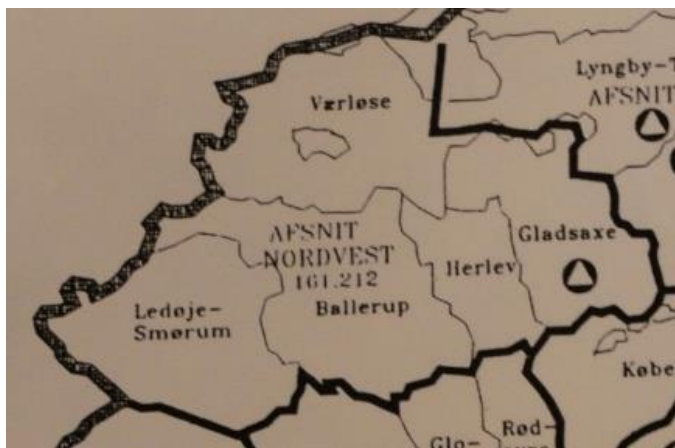

Grundtegnning. Kilde: kommunens weblager

Bunkeren blev tømt for udstyr mv. i 2004.

Har du flere oplysninger/billeder håber vi du vil sende os en [mail](#).

ANV, Kommandocentral Afsnit Nordvest

Kommandocentral ANV's område under tiden i Beredskab Storkøbenhavn bestod af Ballerup, Gladsaxe, Herlev, Ledøje-Smørum og Værløse kommune.

ANV blev dannet ved sammenlægningen af sektorerne [SGX](#) (Gladsaxe), [SHE](#) (Herlev) og [SBA](#) (Ballerup) fra Afsnit [AA](#) (Amtet). ANV holdt til i AA bunkeren, som var fælles med SGX.

KC'en ligger på brandstationen Vandtårnsvej 59 i Søborg og er opført i 1955.

Nedgang og yderdør. Foto: Steen Bøtke 2012.

Foto til venstre: Indgangsdør fra selve brandstationen og ind til slusen.

Foto til højre: "Ekstra" forstærket panserdør, der kan monteres oven på den orange dør for at beskytte bunkeren yderligere.

Foto: Steen Bøtke 2012.

Fra den lufttætte sluse ses der ind mod selve kommandocentralen. Foto: Steen Bøtke 2012.

Opmagasinering af gamle bårer inde i KC'en. Foto: Steen Bøtke 2012.

Stabsrummet. Foto: Steen Bøtke 2012.

På de fire studser kan der monteres gasfilter, hvis luften er forurenet af kampstoffer. Foto: Steen Bøtke 2012.

Afsnittet havde skademeldeberedskab i ejendommen Hedeparken 7, ejendommen Bispevangen 7 og Høje Gladsaxe centret og havde beredskabsstationer på Gladsaxe brandvæsen og Falck Ballerup.

Efter nedlæggelsen af Beredskab Storkøbenhavn i 2004 besluttede Gladsaxe kommunes Økonomiudvalg på baggrund af indstilling fra kommunens beredskabskommission, at kommunen ikke ville finansiere opretholdelse af bunkeren. Det blev derfor besluttet, at anvende den som depot for brandvæsenet, men uden at ændre den bygningsmæssigt. Det vil sige, at man senere - hvis det findes nødvendigt - kan genetablere kommandocentralen.

Nødgenerator er fjernet pga. nedbrud.

Bunkeren fik store vandskader ved skybruddet den 2. juli 2011.

ASY området var identisk med den tidligere sektor **STÅ** (Tåstrup), der hørte under Afsnit **AA** (Amtet).

Afsnittet havde skademeldeberedskab i Taastrup stationscenter.

Den 29. marts indviedes civilforsvarets kommandocentral under Høje-Tåstrup kommunes nye rådhus. Den erstatter en kommandocentral under kommunens gamle rådhus og skal anvendes af de kommunale civilforsvar i sektor Tåstrup, som omfatter kommunerne Ishøj, Albertslund og Høje-Tåstrup.

95

Indgangspartiet fotograferet i 1996. Foto udlånt af Beredskabsstyrelsen.

Situationsrummet i 1996. Foto udlånt af Beredskabsstyrelsen.

Gang og signalpladser i 1996. Foto udlånt af Beredskabsstyrelsen.

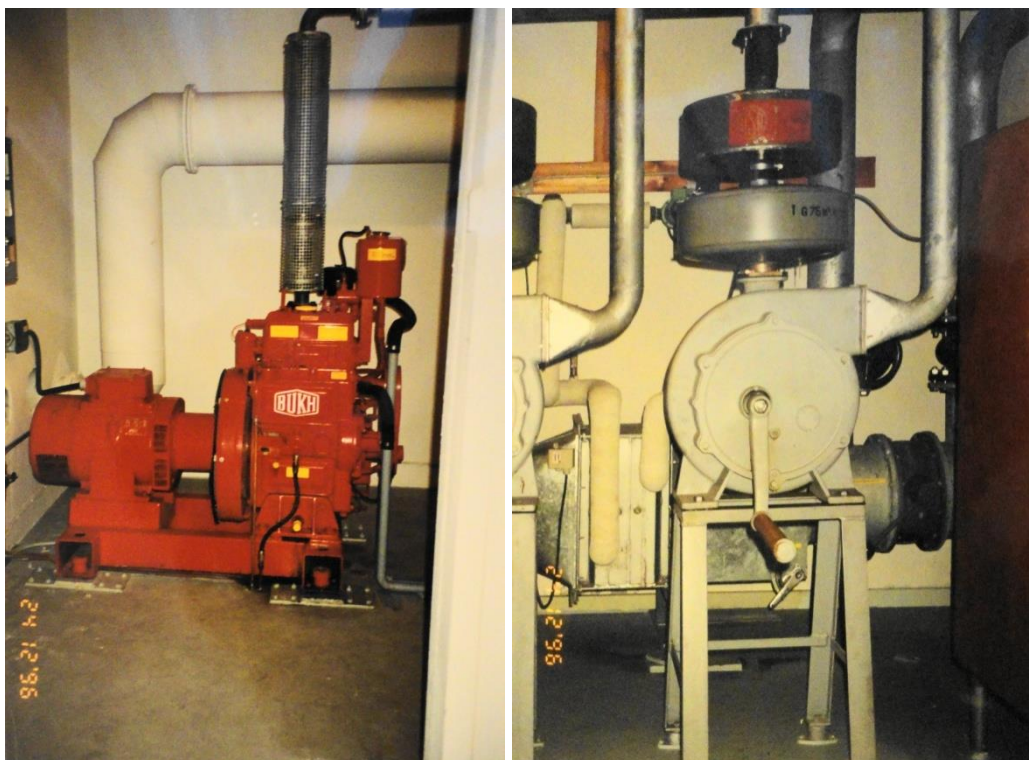

Opholdsrum i 1996. Foto udlånt af Beredskabsstyrelsen.

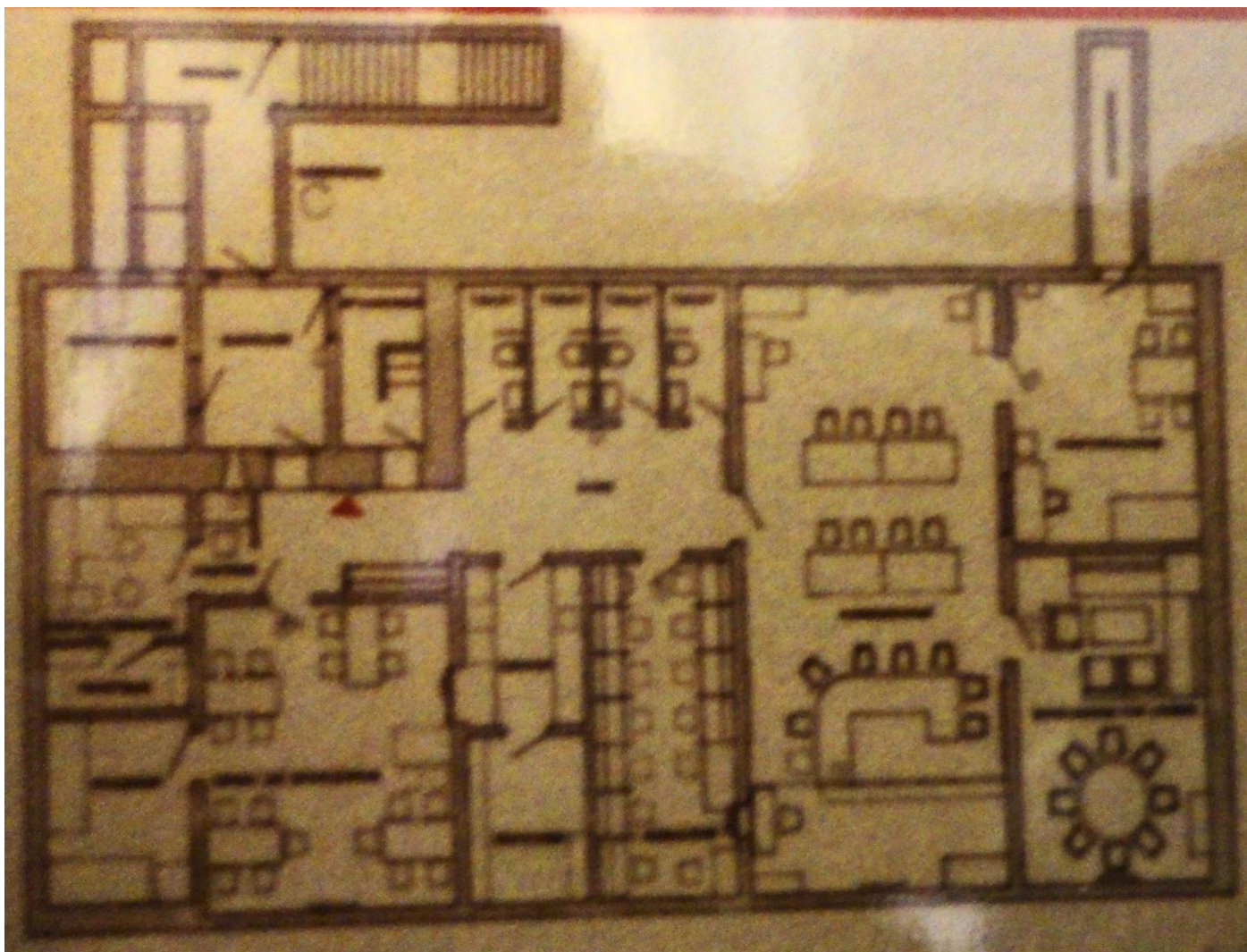

Køkken med luge ind til messen i 1996. Foto udlånt af Beredskabsstyrelsen.

Nødgenerator og ventilationsrum i 1996. Foto udlånt af Beredskabsstyrelsen.

Grundplan. Foto udlånt af Beredskabsstyrelsen.

Bunkerens er i dag nedlagt og er lejet ud til unge musikere.

Har du flere oplysninger/billeder håber vi du vil sende os en [mail](#).

AVE, Kommandocentral Afsnit Vestegnen

Kommandocentral AVE's område under tiden i Beredskab Storkøbenhavn bestod af Hvidovre, Rødovre, Albertslund, Brøndby og Glostrup kommune

AVE blev dannet ved sammenlægningen af sektorerne [SGO](#) (Glostrup), [SRØ](#) (Rødovre) og [SHV](#) (Hvidovre), der hørte under Afsnit [AA](#) (Amtet). AVE fik krigstidslokalitet i SRØ bunkeren.

Kommandocentralen i Afsnit Vestegnen ligger ved Rødovre Rådhus.

Afsnittet havde skademeldeberedskab i ejendommen Nykær 67 og ejendommen Strandmarksvej 18.

Indgangspartiet. Foto: Tommy Cassøe 2013.

Situationsrummet. Foto: Tommy Cassøe 2013.

Skadestavlen. Foto: Tommy Cassøe 2013.

Signalrummet. Foto: Tommy Cassøe 2013.

Ventilationsanlæg og nødgenerator. Foto: Tommy Cassøe 2013.

Poul Holt Pedersen og Karsten Pedersen forfatterne@reganvest.dk. Se "Danmarks dybeste hemmelighed. REGAN VEST – regeringens og kongehusets atombunker", www.reganvest.dk og www.facebook.com/reganvest

ⁱ På den anden siden af skolen blev der bygget en mindre kommunikationsbunker. Den mindre bunker blev i midten af 50'erne regeringsanlæg under navnet "Nyboder lille bunker" (beskrevet i bogen "[Danmarks dybeste hemmelighed](#)") for ikke at blive forvekslet med den store bunker, som blev overtaget af Københavns civile beredskab.